

Prednosti mreženja NVO

-
-
-

CNS

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

061.2

PREDNOSTI mreženja NVO / [zbrala in uredila Tina Michieli]. -
Ljubljana : Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj
nevladnih organizacij - CNVOS, 2007

ISBN 978-961-6698-04-7

1. Michieli, Tina
236099072

Dele priročnika je dovoljeno kopirati.

PREDNOSTI MREŽENJA NVO

Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij
Povšetova 37, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: (+386 1) 542 14 22 fax: (+386 1) 542 14 24
www.cnvos.si info@cnvos.si

Ljubljana, november 2007

KAZALO

1. Uvod

2. Prednosti mreženja

2.1. Povezovanje nevladnih organizacij

2.2. Prednosti članstva v NVO mrežah

3. Povezovanje NVO v Evropi

3.1. Uveljavljanje skupnih interesov na EU ravni

3.2. Vključenost slovenskih NVO v evropske NVO mreže

3.3. Vključenost CNVOS v mreže

3.4. Primeri sodelovanja slovenskih nevladnih mrež na evropski ravni

4. Pregled mrež v Sloveniji in EU

1 Uvod

Sodelovanje med nevladnimi organizacijami je bistvenega pomena za delovanje, razvoj in krepitev nevladnih organizacij in nevladnega sektorja v celoti. Povezovanje omogoča namreč vrsto prednosti, kot so možnost boljšega dostopa in pretoka informacij, usklajenega delovanja in učinkovitejšega zastopanja interesov v dialogu z oblikovalci politik. Poleg tega nevladne mreže svojim članicam pogosto zagotavljajo razne praktične storitve ter izmenjavo izkušenj in znanj, ki lahko bistveno pripomorejo h kreelitvi njihovih sposobnosti in veščin, ki jih potrebujejo pri svojem vsakdanjem delu.

Čeprav smo tudi na CNVOS v več raziskavah ugotavljali, da se slovenske organizacije bolj redko povezujejo z mrežami na evropski ravni, obstajajo številni primeri dobrega sodelovanja na področju izmenjave informacij, sodelovanja v skupnih projektih, uveljavljanja skupnih interesov in prenosa znanj in izkušenj.

S publikacijo smo zato želeli številne prednosti mreženja prikazati predvsem skozi uspešne primere sodelovanja slovenskih nevladnih mrež z evropskimi na različnih področjih njihovega delovanja: zdravja, razvojnega sodelovanja, žensk, starejših in mladih.

Predstavili smo tudi svoje izkušnje s članstvom v evropskih mrežah in prednosti, ki jih tako lahko uživajo tudi naši člani. CNVOS je član nekaterih močnih evropskih mrež, ki se ukvarjajo z uveljavljanjem nevladnih organizacij na evropski ravni, kot so ECAS, CEDAG in Social Platform. Te svojim članicam omogočajo boljši dostop do relevantnih informacij in akterjev na evropski ravni ter jih seznanjajo z aktivnostimi in pobudami institucij in drugih NVO v Evropi ter možnostih vplivanja na sprejemanje odločitev v institucijah EU.

Publikacijo zaključujemo s pregledom nevladnih mrež v Sloveniji in predstavitvijo nekaterih evropskih mrež na različnih področjih delovanja.

Upamo, da bo publikacija s predstavitvijo številnih prednosti mreženja, primerov uspešnega sodelovanja in pregledom nevladnih mrež v Sloveniji ter v EU prispevala k večjemu sodelovanju med nevladnimi organizacijami.

Tina Michieli

2 Prednosti mreženja

Nevladne mreže svojim članskim organizacijam zagotavljajo priložnosti na različnih ravneh sodelovanja – izmenjavo informacij, sodelovanje v partnerstvih in uveljavljanje skupnih interesov na politični ravni.

Nevladne organizacije v svetu so že prišle do spoznanja, da je povezovanje in sodelovanje nujno za delovanje ter razvoj nevladnih organizacij in nevladnega sektorja v celoti, zato se ustanavljajo mrežne oziroma krovne nevladne organizacije. Organizacije se povezujejo v različne mreže, zveze in združenja. Nevladne organizacije se povezujejo predvsem zaradi različnih koristi in ugodnosti, ki jih s tem pridobijo – saj se zavedajo, da so povezane močnejše.

2.1 Povezovanje nevladnih organizacij

Mreženje je ustvarjanje, ohranjanje in uporabljanje kontaktov – tako med ljudmi kot med organizacijami s skupnimi interesi. Pri NVO pomeni mreženje predvsem povezovanje zaradi sodelovanja pri projektih, pridobivanja moči, zagotavljanja informacij in posebnih storitev.

Mreže NVO so skupine NVO s skupnimi interesi, ki se obvezujejo predvsem zaradi pridobivanja moči v odnosu z vlado in drugimi institucijami ter svojim članicam nudijo posebne storitve in ugodnosti, kot so: informiranje, obveščanje o novostih na področjih njihovega delovanja, svetovanje ipd.

Krovne in podporne mreže

Mreže lahko delujejo kot "servisi" za NVO (tak primer je CNVOS) ali pa kot krovne organizacije (t. i. umbrella organisations), ki prevzamejo tudi funkcijo zastopanja in v imenu svojih članic nastopajo v različnih odborih, posvetovalnih telesih ipd. Mrežne organizacije, ki niso krovne, ne zastopajo svojih članic v javnosti. Nudijo jim določene storitve in promocijo v javnosti, za zastopanje v odborih pa članice med seboj izvolijo svojega predstavnika.

Horizontalne in vertikalne mreže

Horizontalne mreže povezujejo nevladne organizacije z različnih vsebinskih področij delovanja. V Sloveniji imamo 4 horizontalne mreže, ki povezujejo organizacije predvsem glede na njihov status (pravno obliko): CNVOS – Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, ZDOS –

Zveza društvenih organizacij Slovenije, ZSU - Združenje slovenskih ustanov in Mrežo zasebnih zavodov (ki ni formalizirana in je manj aktivna).

Vertikalne mreže združujejo različne tipe organizacij z istega področja. Take vsebinske oz. področne mreže, ki delujejo v Sloveniji, so npr. SLOGA – Platforma nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč, Slovenska zveza za zdravje, Mladinski svet Slovenije ipd.

Članstvo v mrežah

Nevladne organizacije s članstvom v mrežah postanejo upravičene do določenih ugodnosti, ki jih mreža nudi svojim članom. Obseg teh ugodnosti se lahko razlikuje tudi glede na različne **kategorije članstva**, ki je lahko odvisno od višine članarine, statusa organizacije ali od določenih pogojev, ki jih morajo izpolnjevati fizične ali pravne osebe, ki želijo postati članice:

- večina mrež v članstvo sprejema nevladne organizacije;
- nekatere večje mednarodne mreže vključujejo le druge mrežne organizacije;
- v nekaterih mrežah obstaja možnost individualnega članstva, tako da se poleg nevladnih organizacij v mrežo lahko vključijo tudi posamezniki;
- nekatere mreže v članstvo sprejemajo le organizacija, ki izpolnjujejo posebej določene pogoje, kot je delovanje na določenem področju.

Najpogostejši kategoriji članstva sta polnopravno članstvo in pridruženo članstvo. Najpomembnejša razlika med polnopravnim članstvom in pridruženim članstvom se ponavadi kaže v sodelovanju v organih odločanja. Polnopravni člani imajo tako pravico zastopanja v organih mreže (svetih, komitejih, komisijah idr.) in volilno oz. glasovalno pravico pri sprejemanju odločitev.

Višina **članarine** se od mreže do mreže razlikuje – močnejše mreže, ki svojim članom nudijo tudi večji obseg storitev, imajo ponavadi višjo članarino kot manj razvite mreže. Članarina se lahko razlikuje tudi glede na različne kategorije članstva – najnižje kategorije članarine ponavadi ne plačujejo oz. plačujejo zelo nizek znesek, najvišjo članarino pa plačujejo polnopravne članice, ki imajo tudi največ ugodnosti. Pri nekaterih mrežah se članarina določa tudi na podlagi letnega prihodka članov mreže. Vseeno pa prav članarina lahko predstavlja eno od največjih ovir za večje vključevanje in aktivno sodelovanje v mrežah.

Članstvo v CNVOS je razdeljeno na članstvo v Info centru ali Razvojnem centru CNVOS:

CNVOS - INFO CENTER

1. Ni članarine.
2. Članica je lahko vsaka nevladna organizacija.
3. Za članstvo je treba izpolniti pristopni obrazec.
4. **Ugodnosti članic:**
  - dostop do vseh info storitev CNVOS (tedenski eCNVOS, spletna stran z vsemi aktualnimi informacijami za NVO)
  - ugodnejše odplačnih storitev po Tarifniku CNVOS (v primerjavi z zunanjimi uporabniki 40 % ceneje)

CNVOS - RAZVOJNI CENTER

1. Letni prispevek:
  - 50 EUR za NVO s prihodki do 21.000 EUR letno,
  - 150 EUR za NVO s prihodki od 21.000 - 41.000 EUR letno,
  - 250 EUR za NVO s prihodki nad 41.000 EUR letno.
2. Članice so vse ustanoviteljice, v člani pa se lahko tudi vsaka zainteresirana nevladna organizacija, ki je ustanovljena kot društvo, zavod, ustanova ali v drugi pravno organizacijski obliki na podlagi zakona in ima značilnosti, ki ji dajejo svojstvo nevladne organizacije.
3. Za članstvo je treba izpolniti pristopno izjavo ter predložiti: statut ali akt/pogodbo o ustanovitvi; potrdilo o registraciji; programsko poročilo za zadnji dve leti delovanja; finančno poročilo ali bilanco uspeha za zadnji dve leti poslovanja.

4. Ugodnosti članic:

- dostop do vseh info storitev CNVOS (tedenski eCNVOS, spletna stran z vsemi aktualnimi informacijami za NVO)
- ugodnejše odplačne storitve CNVOS (simbolične kotizacije za izobraževanja)
- administrativna, tehnična, informacijska, promocijska, organizacijska, strokovna podpora
- dostop do subvencioniranih storitev CNVOS (pravno svetovanje)
- vodenje ekspertnih projektov CNVOS
- partnersko sodelovanje s CNVOS pri domačih in mednarodnih projektih
- ugodnosti in popusti, ki jih CNVOS zagotovi pri svojih partnerjih v gospodarstvu, medijih, v mednarodnem prostoru (računovodske storitve, oglaševanje v medijih, računalniška oprema itd.)
- zastopanje CNVOS v političnih telesih tretjega sektorja
- zastopanje CNVOS na mednarodnih konferencah, študijskih obiskih itd.
- pravica, da z uporabo logotipa CNVOS na svojih dopisih, promocijskih materialih itd. izkazujejo članstvo v CNVOS
- prednost pri dostopu do izobraževanj v organizaciji CNVOS
- dostop do dodatnih storitev, ki jih CNVOS razvija glede na potrebe članic
- aktivno soustvarjanje politik CNVOS (možnost kandidiranja za članstvo v svetu in drugih organih zavoda)

2.2 Prednosti članstva v NVO mrežah

V okviru raziskovalnega projekta »Velikost, obseg in vloga zasebnega neprofitnega sektorja« so člani raziskovalne skupine ugotovili, da se nevladne organizacije **najpogosteje povezujejo v mreže zaradi:**

- uveljavitve skupnih interesov (65,4 %);
- izmenjave informacij (59,2 %);
- izpeljave skupnih projektov (57,3 %);
- v najmanjši meri se povezujejo zaradi racionalne izrabe kadrov in drugih prostorskih in tehničnih virov (19,7 %).

Po tipih nevladnih organizacij ni razlik pri razlogih za povezovanje znotraj zvez, združenj in skupnosti, kar pomeni, da se organizacije vseh tipov povezujejo predvsem zaradi uveljavitve skupnih interesov in izmenjave informacij.

Izmenjavo informacij nevladne mreže spodbujajo z:

- zagotavljanjem dostopa do dokumentov in baz podatkov;
- zagotavljanjem ažuriranih informacij in novic preko spletnih strani ali elektronskih obvestil;
- izdajanjem tedenskih ali mesečnih časopisov in revij;
- izdajanjem publikacij;
- omogočanjem vstopa v dele spletnih strani ali forumov, ki so namenjeni zgolj članom.

Sodelovanje v skupnih projektih mreže omogočajo z:

- zagotavljanja informacij o možnostih pridobivanja finančnih sredstev;
- posredovanja informacij o projektih in njihovih rezultatih;
- svetovanja in pomoči pri iskanju partnerjev;
- omogočanja sodelovanja v projektih skupinah.

Uveljavljanje skupnih interesov svojih članov mreže dosegajo s pomočjo:

- skupnega nastopa in usklajenega delovanja;
- skupnega oblikovanja mnenj in predlogov glede politik;
- lobiranja;
- vodenja kampanj;
- obveščanja medijev in ozaveščanja javnosti, s čimer zagotavljajo tudi večjo vidnost in učinkovitejšo promocijo posamezne članske organizacije, njenih aktivnosti in interesov ...

Ena pomembnejših prednosti članstva v mrežah je **prenos znanj, izkušenj in dobrih praks**, ki jih mreže zagotavljajo preko:

- posebnih storitev oz. svetovanj za članske organizacije (pravno, projektno, finančno ...);

- izdajanja vodičev, priročnikov in zloženk, ki so namenjene izobraževanju in usposabljanju članskih organizacij;
- organizacije delavnic, seminarjev, konferenc, ki so članskim organizacijam dostopne brezplačno ali po ugodnejši ceni;
- informiranja.

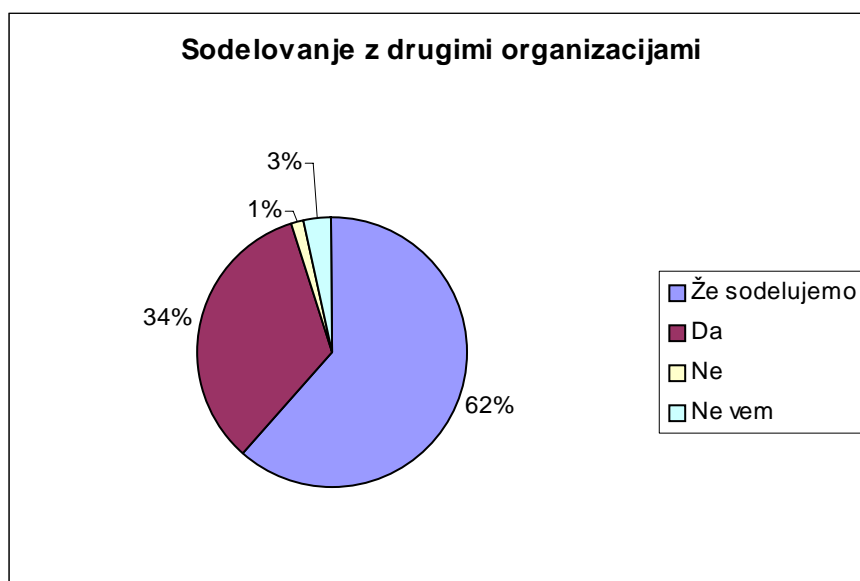
Z razvojem informacijske tehnologije komunikacija med člani mreže poteka veliko hitreje in ceneje. Svetovni splet in elektronska pošta sta tako postala nepogrešljivi orodji izmenjave ažurnih informacij, obveščanja javnost o prizadevanjih, aktivnostih in stališčih mreže glede aktualnih tematik vpliva na politične akterje in promocije mreže, njenih rezultatov, pomembnih dosežkov in odmevnih dogodkov.

Vsaka nevladna organizacija, ki se želi vključiti v mrežo, mora dobro preučiti pogoje, ugodnosti in obveznosti, preden se odloči postati članica določene mreže. Ugotoviti mora, kaj pričakuje od članstva oziroma kaj želi pridobiti s članstvom, ali jim mreža to zagotavlja in s katero kategorijo članstva.

Te informacije so pogosto dostopne preko elektronskih obvestil, na katere se lahko zainteresirane organizacije in posamezniki naročijo večinoma brezplačno.

V nadaljevanju so predstavljeni nekateri podatki, ki smo jih zbrali o članstvu slovenskih NVO v mrežah. Podatki so bili pridobljeni s pomočjo vprašalnika, na podlagi katerega je CNVOS opravil analizo potreb nevladnih organizacij. V vprašalnik, na katerega se je odzvalo 150 nevladnih organizacij, smo vključili tudi vprašanja, s katerimi smo ugotavljali obseg sodelovanja NVO z drugimi organizacijami, vključenost NVO v evropske mreže in njihovo oceno koristi tega članstva.

Podatki kažejo, da slovenske nevladne organizacije v veliki meri sodelujejo z drugimi organizacijami s svojega področja – 61,4 % jih z njimi že sodeluje, 34 % pa bi si v prihodnje z njimi želelo sodelovati.

Kot bomo predstavili v naslednjem poglavju, je tega povezovanja z organizacijami na evropski ravni precej manj.

3 Povezovanje NVO v Evropi

Z vključitvijo Slovenije v Evropsko unijo se je za slovenske nevladne organizacije odprla vrsta novih priložnosti in spodbud za evropsko povezovanje. Možnost delovanja v širšem evropskem okolju za NVO predstavlja tudi številne izzive: da se bolje seznanijo z delovanjem institucij in politikami Evropske unije, novimi finančnimi viri, ki so jim na voljo – ter delovanjem evropskih nevladnih organizacij in mrež, ki delujejo na njihovem področju in si prizadevajo za uveljavljanje interesov v dialogu z institucijami EU.

3.1 Uveljavljanje skupnih interesov na EU ravni

K učinkovitejšemu uveljavljanju nevladnih organizacij v širšem evropskem prostoru lahko pomembno prispevajo nevladne mreže na evropski ravni. Mreže namreč povečujejo vpliv nevladnih organizacij v odnosu do institucij EU, saj jim omogočajo boljši dostop do ključnih akterjev in si prizadevajo za obravnavo ključnih vprašanj znotraj institucij in uveljavljanje skupnih interesov na politični ravni. Tudi Evropska komisija v svojih dokumentih večkrat poudarja, kako pomembno je povezovanje NVO, saj nevladne evropske mreže s tem, ko spodbujajo nacionalne NVO k sodelovanju pri uresničevanju skupnih ciljev, prispevajo k oblikovanju evropskega javnega mnenja ter spodbujanju evropskega združevanja.

Evropske NVO mreže:

- povečujejo vpliv nevladnih organizacij v odnosu do institucij EU;
- omogočajo boljši dostop do ključnih akterjev;
- si prizadevajo za obravnavo ključnih vprašanj znotraj institucij EU.

3.2 Vključenost slovenskih NVO v evropske NVO mreže

CNVOS je v analizi vključenosti slovenskih NVO v evropske mreže (Mreženje nevladnih organizacij, 2005) primerjalno ocenjeval stanje mreženja oziroma povezovanja na evropski ravni v posamezni državi na dva načina, ki sta ocenila številčnosti in raznolikosti članstva v izbranih 100 evropskih nevladnih mrež.

Narejena je bila analiza števila članic iz posamezne države EU v izbranih mrežah in števila mrež, v katerih se kot članica pojavi vsaj ena NVO iz posamezne države:

Primerjava številčnosti članstva v izbranih mrežah med državami članicami EU
(država – število članic v mrežah)

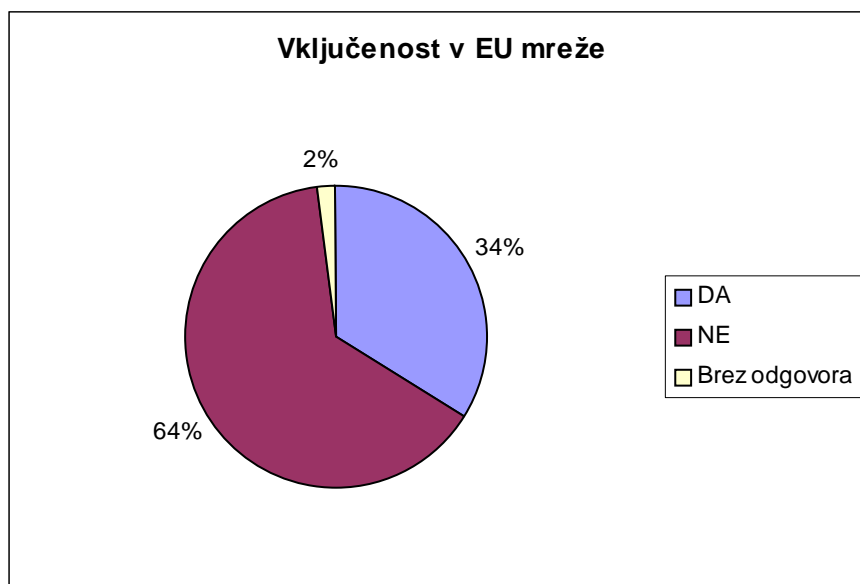
Velika Britanija	797
Belgija	548
Nemčija	476
Portugalska	468
Francija	437
Španija	354
Italija	299
Švedska	275
Irska	273
Nizozemska	270
Avstrija	188
Madžarska	171
Finska	161
Grčija	154
Danska	152
Luksemburg	129
Poljska	121
Češka	99
Slovaška	73
Litva	62
Slovenija	62
Estonija	61
Ciper	55
Malta	52
Latvija	50

Slovenija je po številu članic v mrežah na seznamu držav EU med zadnjimi, saj je le 62 organizacij vključenih v 100 izbranih mrež in večinoma je v posamezno mrežo vključena le po ena organizacija.

Pri ugotavljanju zastopanosti držav z vsaj eno organizacijo v izbrani mreži je bilo ugotovljeno, da ima Slovenija člansko organizacijo v 51 mrežah od 100 vključenih v analizo, kar jo uvršča na 19. mesto. Za Slovenijo se je uvrstilo še 6 novo pridruženih držav EU – tudi sicer se je 10 novih držav članic EU (ki so se pridružile EU 1. maja 2004) uvrstilo na dno lestvice glede vključevanja v evropske in mednarodne mreže. V publikaciji sta bili tako zabeleženi dve predvidevanji: da se bo članstvo v novih članicah 'sčasoma povečevalo, posebej sedaj, ko so države vključene v EU in tudi civilna družba spoznava pomembnost vplivanja na odločitve na evropski ravni'; ter da bodo morale tudi NVO v Sloveniji 'še spoznati pomembnost mreženja in sodelovanja ter posredno vplivanja na evropske odločitve'.

Podatke o članstvu slovenskih NVO v evropskih mrežah je CNVOS zbiral tudi od novembra 2006 s pomočjo vprašalnika, na podlagi katerega CNVOS opravlja analizo potreb NVO. V vprašalnik smo vključili tudi vprašanja, s katerima smo ugotavljali vključenost NVO v evropske mreže in njihovo oceno koristi tega članstva.

Na vprašanje o **članstvu v evropskih mrežah**, je pritrdilno odgovorilo 34 % vprašanih.

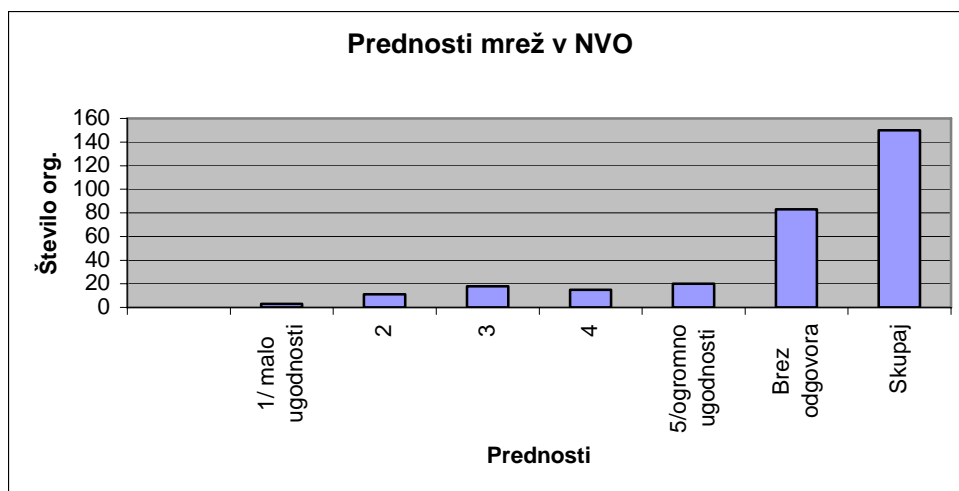
Vprašani so navedli tudi, v katerih mrežah so člani – med mrežami, ki so vidnejše v dialogu z institucijami EU (in so predstavljene tudi v posebnem poglavju na koncu publikacije) so bile: CONCORD, ECAS, KARITAS, ICAN, EFAH, EURAG, Women against violence Europe - WAVE, EWL, MHE, Social Platform, CEFEC, AIESEC International, ILGA, CECOP, European Consumers' Organisation – BEUC, European Forum for the Arts and Heritage – EFAH.

NVO iz novih držav članic se pogosto ne čutijo dovolj vključene v sprejemanje odločitev v evropskih mrežah, katerih članice so. Kot eden od kazalcev njihove kakovostne participacije znotraj evropskih mrež lahko služi zastopanost NVO predstavnikov iz posameznih držav v telesih mrež. V nekaterih telesih zgoraj omenjenih evropskih nevladnih organizacij/mrež so oz. so bili tudi slovenski predstavniki: European federation of older persons – EURAG (podpredsednica generalnega sveta); MHE – Mental health Europe (član sveta); BEUC – The European Consumers' Organization (podpredsednica).

Sicer pa je CNVOS (delen) seznam evidentiranih slovenskih NVO predstavnikov v telesih evropskih nevladnih organizacij/mrež oblikoval na podlagi rezultatov projekta »Sistem evidentiranja in podpore članom NVO v organih uveljavljenih evropskih nevladnih organizacij«, ki je del Mehanizma za podporo članom NVO za udeležbo na EU ravni in je namenjen spodbujanju aktivne vloge predstavnikov slovenskih nevladnih organizacij na evropski ravni. Namen projekta je vzpostaviti trajni mehanizem podpore sodelovanja slovenskih predstavnikov NVO v upravljalških organih evropskih NVO mrežnih organizacij. Namen mehanizma je vzpostaviti sistem finančne podpore tistim slovenskim predstavnikom NVO, ki sodelujejo kot člani v organih evropskih nevladnih mrežnih organizacij za primere, ko ti ne dobijo povrnjenih stroškov prevoza in namestitve iz drugih virov. (Projekt je financiran s strani sklada Trust for Civil Society for Central and Eastern Europe za izvedbo programa Dobra družba, v okviru katerega se izvaja tudi podprogram Izboljšanje pogojev delovanja NVO.)

V okviru CNVOS-ove ankete so bili vprašani zaproseni za svojo **oceno prednosti in ugodnosti članstva v mrežah** – ocenjeni sta bili s povprečno oceno 3,57 (kjer je 1 – malo ugodnosti, 5 – ogromno ugodnosti; za slednjo možnost se je odločilo tudi največ vprašanih – 20):

3.3 Vključenost CNVOS v evropske mreže

European Citizen Action Service – ECAS

Info: www.ecas.org

ECAS je bil ustanovljen leta 1990 kot mednarodna neprofitna organizacija, neodvisna od političnih strank, komercialnih interesov in institucij EU. Prizadeva si za krepitev civilne družbe v Evropski uniji, pri čemer je njegovo delo usmerjeno k civilni družbi (Civil society) v razširjeni EU, državljanskim pravicam (Citizen's rights) ter državljanstvu in vladanju (Citizenship and governance). Poslanstvo združenja je omogočati nevladnim organizacijam ter posameznicam in posameznikom izražanje in uveljavljanje mnenj v Evropski uniji. ECAS svojim organizacijam članicam omogoča lažje in hitrejše doseganje ciljev v Evropi z iskanjem kontaktov, zbiranjem sredstev in asistenco pri ustvarjanju nove evropske organizacije ali mreže.

Članstvo v organizaciji je razdeljeno v več kategorij, ki prinašajo različne ugodnosti.

Prijatelji ECAS-a:

- pravno svetovanje na področju prostega gibanja državljanov;
- elektronsko gradivo (mesečne novice European Citizen, dvakrat mesečno Neighbourhood Policy in dvakrat mesečno European Citizen on the Move, ažurno obveščanje o razpisih in koledar dogodkov).

Priključeni člani:

- pravica do glasovanja na generalni skupščini (sooblikovanje programa organizacije);
- možnost sodelovanja pri organizaciji obiskov evropskih institucij;
- brezplačne kopije publikacije »ECAS vodič po financiranju« ter ostale publikacije ECAS-a po ugodni ceni;
- brezplačen dostop do gradiva z ECAS-ovih konferenc ter pomoč članom.

Polnopravni člani:

- imajo ključno vlogo pri razvoju evropske strategije (soorganizacija obiskov v evropskih institucijah, nasveti na področju evropskih politik in finančne podpore);
- elektronsko gradivo (mesečne novice European Citizen, dvakrat mesečno Neighbourhood Policy in dvakrat mesečno European Citizen on the Move, ažurno obveščanje o razpisih in koledar dogodkov);
- brezplačne kopije publikacije »ECAS vodič po financiranju« ter ostale publikacije ECAS-a po ugodni ceni;
- dostop do dokumentov, udeležbe na konferencah in ostale pomoči članom.

CNVOS je leta 2007 postal polnopraven član ECAS-a, v mreži pa sodeluje predvsem preko skupnih projektov:

Projekt »Slovene NGOs becoming members of EU networks and active players in EU arena« (2004): ECAS je v okviru projekta sodeloval pri organizaciji seminarja in študijskega obiska Bruslja za slovenske nevladne organizacije.

Projekt »NGOs playing active role for European citizenship« (2006) ECAS je v okviru projekta zagotavljal svetovanje in informiranje ter sodeloval pri dogodkih – okrogli mizi »Evropsko državljanstvo – spoznajmo koristi« (23. 6. 2006) in evropski konferenci »Nevladne organizacije v razširjeni EU in priložnosti za spodbujanje aktivnega evropskega državljanstva« (12.–13. 4. 2007), na kateri je o pomenu evropskega povezovanja in delovanja NVO na evropski ravni govoril direktor ECAS-a, g. Tony Venables.

ECAS in CNVOS sta skupaj sodelovala tudi v dveh projektih partnerstvih, in sicer: v okviru projekta Partnership in Action – Strengthening Balkan Civil Society Development Network (2006–2007) ECAS in CNVOS sodelujeta pri aktivnostih informiranja, izobraževanja in svetovanja članic mreže BCSDN in njihovim regionalnim članicam in partnerjem); v projektu Posvetovanja z evropskimi državljani (2007), pa je bil ECAS član evropskega konzorcija pod vodstvom Fundacije King Boudouin Foundation, CNVOS pa nacionalni partner posvetovanj v Sloveniji.

CEDAG – European Council for Non-profit Organisations

Info: www.cedag-eu.org

Je mreža neprofitnih organizacij iz vse EU, ki je bila ustanovljena leta 1989 z namenom uveljavljanja neprofitnih organizacij na EU ravni. Posveča se promociji civilnega dialoga in participativne demokracije na ravni EU, lobira za pravico sektorja do posvetovanja glede politik EU, neprofitnim organizacijam iz vse Evropske unije zagotavlja forum za izmenjavo primerov dobrih praks iz nevladnega sektorja ter svoje člane informira o temah, ki so pomembne za njihovo delovanje na EU ravni. Sodeloval je pri oblikovanju kodeksa Evropske komisije za konzultacije civilne družbe, odzval se je konzultacijam Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – EESC glede reprezentativnosti civilne družbe v okviru civilnega dialoga in s svojimi stališči sodeloval v konzultacijah o Beli knjigi Evropske komisije o komuniciranju, Pobudi za preglednost in socialnih storitvah v javnem interesu.

CEDAG pri izvajanju svojega poslanstva razvil številna orodja, kot so: delovne skupine (DS o socialnih politikah in DS o civilnem dialogu), mesečni elektronski obvestilnik, spletna stran, organizacija seminarjev in konferenc ter izdajanje publikacij.

ČLANSTVO v mreži je odprto za neprofitne organizacije in mreže na regionalni, nacionalni in evropski ravni, tako v državah članicah EU kot v državah kandidatkah.

Polnopravni člani

Nemčija: [Bundesarbeitsgemeinschaft der freien Wohlfahrtspflege](#),
Avstrija: [The World of NGOs](#)
Belgija: [Caritas Belgique](#),
[Confédération des Entreprises Non-Marchandes \(CENM\)](#),
[Pour la Solidarité](#)
Finska: [The Finnish Federation for Social Welfare](#)
Francija: [Comité de Coordination des Oeuvres Mutualistes et Coopératives de l'Education Nationale](#)
[\(CCOMCEN\) - Département Associations](#)
[Comité PECO](#)
[FONDA - Association pour la promotion de la vie associative](#)
[Fédération nationale des associations de parents et amis employeurs et gestionnaires d'établissements et services pour personnes handicapées mentales \(FEGAPEI\)](#)

Union Nationale des Associations du Service à domicile (ADMR)
Union Nationale des Associations de Tourisme (UNAT)
Union Nationale Interfédérale des Organismes Privés Sanitaires et

Sociaux (UNIOPSS)

Grčija: Olimazi (European Forum for volunteer organizations)
Madžarska: Európa Ház (European House)
Italija: Associazioni Cristiane Lavoratori Italiani (ACLI)
Litva: NGO Information and Support Center (NISC)
Luksemburg: Entente des gestionnaires des centres d'accueil
Malta: SOS Malta
Portugalska: União das misericórdias portuguesas
V. Britanija: National Council for Voluntary Organisations (NCVO)
Slovenija: CNVOS
Švedska: Studieförbundet Vuxenskolan - Adult Educational Association
Forum för Frivilligt Social Arbete
EU: Commission Europe of the International Bureau of Social Tourism (BITS)
Workability International Europe

Pridruženi člani

Francija: Agence de Valorisation des Initiatives Socio-Economiques (AVISE)
V. Britanija: Scottish Council for Voluntary Organisations (SCVO)
Wales Council for Voluntary Action (WCVA)
EU: Volonteuropé

CNVOS v mreži sodeluje v organih mreže (preko članstva v Upravnem svetu) ter preko skupnih projektov in dogodkov. CNVOS je bil partner projekta mreženja in spodbujanja aktivnega evropskega državljanstva:

Projekt »National NGOs – the ‘missing link’ in EU engagement« (2006–2007)

Projekt, ki ga je podprla Evropska komisija, je vključeval nacionalne platforme z namenom izmenjave znanj in izkušenj glede spodbujanja aktivnega evropskega državljanstva, vrednot evropske integracije, evropske identitete in civilnega dialoga na evropski ravni. Partnerji projekta so bili poleg CNVOS-a še: NCVO – National Council of Voluntary Organisations (Anglija), WCVA – Wales Council for Voluntary Action, NICVA – Northern Ireland Council for Voluntary Action (S. Irska), The Wheel (Irska), SCVO – Scottish Council for Voluntary Organisations (Škotska), Estonian NGO Round Table (Estonija) in The World of NGOs (Avstrija). Poleg partnerjev je bilo v aktivnosti projekta, katerih namen je bil mreženje nacionalnih nevladnih mrež zaradi uveljavljanja na evropski ravni, vključenih 35 mrežnih organizacij (bodisi krovnih ali podpornih) iz vse Evrope. Info: <http://www.ngo.at/missinglink/index.php>

Social platform

Info: <http://www.socialplatform.org>

Social platform je zveza, ki je bila ustanovljena leta 1995 in povezuje več kot 40 evropskih nevladnih organizacij, federacij in mrež s področja sociale. Članice Social platform predstavljajo na tisoče organizacij, zvez in skupin prostovoljcev, ki na regionalni, nacionalni in evropski ravni zastopajo interese širokega kroga civilne družbe: žensk, mladih, starejših, hendikepiranih, revnih, otrok, družin, istospolno usmerjenih idr. Članstvo Social platform vključuje tudi organizacije, ki si prizadevajo za uveljavitev socialne pravičnosti, vseživljenjskega učenja, zdravja, reproduktivnih pravic in proti rasizmu in brezdromstvu v EU. Prizedeva si za uveljavitev njihovih interesov na EU ravni in člane na nacionalni ravni informira o aktivnostih in politikah Evropske unije.

Social platform tako na evropski ravni uveljavlja interese članskih organizacij, spodbuja socialno pravičnost in si prizadeva za razvoj in krepitev dialoga med evropskimi nevladnimi organizacijami s področja sociale in institucijami Evropske unije.

Članstvo v organizaciji prinaša:

- dostop do informacij o evropskih politikah in programih na področju sociale;
- dostop do posebne podstrani na uradni strani platforme;
- člani sodelujejo v evropskih kampanjah, so udeleženi pri oblikovanju stališč;
- člani med seboj izmenjujejo izkušnje, novosti, ideje in razvijajo medsebojno sodelovanje;
- člani dobivajo tedenske novice o aktivnostih platforme, ki vključujejo informacije o aktivnostih institucij EU na področju sociale in članov platforme;
- publikacije in brošure Social platform.

Člani Social platform so razdeljeni v tri kategorije: polnopravni člani, pridruženi člani ter opazovalci:

Polnopravni člani

[AGE \(The European Older People's Platform\)](#)

[ATD Fourth World International Movement](#)

[Autism Europe](#)

[Caritas Europa](#)

[Combined European Bureau for Social Development \(CEBSD\)](#)

[Confederation of Family Organisations in the EU \(COFACE\)](#)

[Eurochild](#)

[Eurodiaconia](#)

[European Anti Poverty Network \(EAPN\)](#)

[European Association for the Education of Adults \(EAEA\)](#)

[European Association of Service Providers for Persons with Disabilities \(EASPD\)](#)

[European Blind Union \(EBU\)](#)
[European Children's Network \(Euronet\)](#)
[European Confederation of Workers' Co-operatives, Social Cooperatives and Participative Enterprises \(CECOP\)](#)
[European Council for Non-Profit Organisations \(CEDAG\)](#)
[European Disability Forum \(EDF\)](#)
[European Federation of National Organisations working with the Homeless \(FEANTSA\)](#)
[European Federation of Older Persons \(EURAG\)](#)
[European Federation of Unpaid Parents and Carers at Home \(FEFAF\)](#)
[European Liaison Committee for Social Housing \(CECODHAS\)](#)
[European Network Against Racism \(ENAR\)](#)
[European Public Health Alliance \(EPHA\)](#)
[European Social Action Network \(ESAN\)](#)
[European Women's Lobby \(EWL\)](#)
[European Youth Forum \(YFJ\)](#)
[International Council on Social Welfare \(ICSW\)](#)
[Mental Health Europe \(MHE\)](#)
[Solidar](#)
[The European Association of Societies of Persons with Intellectual Disability and their Families \(Inclusion Europe\)](#)
[The European Region of the International Lesbian and Gay Association \(ILGA-Europe\)](#)
[The European Volunteer Centre \(CEV\)](#)
[The International Federation of the Christian Associations of Italian Workers \(FAI\)](#)
[Workability Europe](#)

Pridruženi člani

[Association des Femmes de l'Europe Méridionale \(AFEM\)](#)
[European Roma Information Office \(ERIO\)](#)
[International Planned Parenthood Federation European Network \(IPPF EN\)](#)
[Quaker Council for European Affairs \(QCEA\)](#)
[Red Cross EU Office](#)
[Save the Children Europe Group](#)
[Youth and European Social Work \(YES Forum\)](#)

Opazovalci

CNVOS
[EuroHealthNet](#)
[European Network of the Unemployed \(ENU\)](#)
[National Council for Voluntary Organisations \(NCVO\)](#)
[Northern Ireland Council for Voluntary Action \(NICVA\)](#)
[Pan Cyprian Volunteerism Coordinative Council](#)
[PICUM](#)
[Plataforma de ONGs de Acción Social](#)
[Scottish Council for Voluntary Organisations \(SCVO\)](#)
[The International Federation of Social Workers \(IFSW Europe\)](#)
[Welsh Council for Voluntary Action \(WCVA\)](#)

CNVOS ima znotraj Social platform status opazovalca.

15. 12. 2006 je CNVOS organiziral skupni sestanek predstavnikov Social platform in slovenskih nevladnih organizacij z naslovom „Raziskovanje vloge slovenske civilne družbe in njene vključenosti v evropske mreže“. Program srečanja je vključeval predstavitve prednosti vključevanja v mreže na EU ravni, vključevanje slovenskih NVO v evropske mreže in delavnice (o socialnih storitvah in vlogi organizacij civilne družbe, o enakosti spolov in nediskriminaciji, o boju proti revščini in socialni izključenosti), ki so bile namenjene medsebojnemu spoznavanju in izmenjavi dobrih praks in izkušenj. Srečanja so se udeležili predstavniki Social platform in predstavniki njenih članic: Eurochild, EWL – European Women's Lobby, CEDAG – European Council for Non-profit Organisations, MHE – Mental Health Europe, AGE – the European Older People Platform, CEBSD – Combined European Bureau for Social Development, Solidar in COFACE – Confederation of Family Organisations in the European Union.

Social platform je tudi sama članica največje mreže, ki združuje osem področnih mrež – Kontaktne skupine civilne družbe.

Civil Society Contact Group

Info: www.act4europe.org

Civil Society Contact Group je bila ustanovljena za izmenjavo informacij med sektorji nevladnih organizacij in združevanje njihovih prizadevanj v odnosu do institucij EU in tako predstavlja stališča in interese organizacij civilne družbe v Evropi.

Formalizirala se je ob razpravi o Ustavi EU leta 2002, da bi zagotovila vključenost civilne družbe v proces njenega oblikovanja. Leta 2002 je ustanovila kampanjo »act4europe«, katere namen je vzpostavitev trajnega dostopa do informacij in participacije v odločanju v zadevah, ki se dotikajo civilne družbe.

Kontaktna skupina civilne družbe združuje 8 evropskih mrež s področja:

- okolja: Green 10;
- sociale: Social platform;
- javnega zdravja: European Public Health Alliance – EPHA;
- kulture: European Forum for the Arts and Heritage – EFAH;
- razvojnega sodelovanja: CONCORD;
- izobraževanja: EUCIS-LLL;

- žensk: European Women's Lobby – EWL;
- človekovih pravic: Human rights and Democracy Network – HRDN.

Mreža ETUC, ki predstavlja evropske delavce in delavke, ima status opazovalca.

CNVOS je s Kontaktno skupino civilne družbe sodeloval pri pripravi usposabljanja in publikacije:

20. 9. 2004 je v Ljubljani organiziral seminar v okviru izobraževalnih aktivnosti kampanje »act4europe« za nevladne organizacije. Ob tej priložnosti je bil izdan tudi priročnik, ki vsebuje analizo civilnega dialoga v Evropski uniji, zahtevo po implementaciji participatorne demokracije, pregled strukture evropskega nevladnega mreženja in pomena institucij Evropske unije ter kratek vodič za lobiranje.

Ob obisku Social platform decembra 2006 je bil objavljen tudi slovenski prevod priročnika »Making your voice heard in the EU – A guide for NGOs« (Naj se sliši vaš glas v EU – vodič za NVO), ki ga je objavila Civil Society Contact Group. Priročnik za usposabljanje je namenjen NVO-jem in aktivistom, ki načrtujejo evropske strategije, in vsebuje informacije o institucijah EU, delovanju evropskih NVO mrež, nasvete za lobiranje, primere kampanj na EU ravni ter povezave in kontakte po posameznih področjih delovanja. Priročnik je dostopen tudi na spletni strani »act4europe«:

http://act4europe.horus.be/code/EN/actions.asp?id_events=120.

CEECN – Central and Eastern European Citizens Network

Info: <http://www.ceecn.net/>

Mreža, ki povezuje nevladne organizacije in mreže iz srednje in vzhodne Evrope je bila ustanovljena s ciljem spodbujati participacijo državljanov in zagotavljati priložnosti za izobraževanje, izmenjavo izkušenj in idej med članskimi organizacijami.

Poglavitne aktivnosti mreže so:

- organizacija tedna aktivne participacije državljanov »Citizen Participation Week«;
- izvajanje usposabljanja za državljane – aktiviste;
- organizacija konferenc za državljane, nevladne organizacije in vodilne predstavnike lokalne uprave (2000 na Slovaškem, 2003 v Bosni in Hercegovini, 2005 v Srbiji in Črni Gori, 2007 v Talinu v Estoniji);
- zagotavljanje informacij na spletni strani;
- omogočanje izmenjave in baza dobrih praks, v kateri so predstavljene aktivnosti članskih organizacij s področja spodbujanja participacije državljanov: CNVOS je v bazi prisoten s festivalom nevladnih organizacij LUPA.

Članske organizacije

Albanija:	Urban Research Institute, Co-PLAN - Institute for Habitat Development
Armenija:	MILLENNIUM - Association for Education and Research
Belorusija:	Centre of Social Innovations, Education Center "POST"
Bolgarija:	C.E.G.A.- Creating Effective Grassroots Alternatives
Bosna in Hercegovina:	Centers for Civic Initiatives
Češka:	Center for Community Organizing, Agora Central Europe, society for democracy and culture
Estonija:	The Estonian NGO Roundtable
Gruzija:	International Association „Civitas Georgica“
Hrvaška:	Center for Civil Initiatives, Organization for Civil Initiatives
Madžarska:	Hungarian Association for Community Development
Poljska:	Foundation in Support of Local Democracy, NGOs Support Centre OWOP
Romunija:	Romanian Association for Community Development, Community Foundation Sibiu, Pro Democracy Association Brasov Branch, Asociatia CRONO
Rusija:	Citizen Foundation, Institute for Social and Humanistic Initiatives
Srbija:	Civic Initiatives
Slovaška:	Center for Community Organizing, VOKA - Rural Organization for Community Activities, Citizens Action
Slovenija:	CNVOS
Ukrajina:	People's Voice Project, Regional Development Agency, Association of Economic Development of Ivano-Frankivsk

Balkan Civil Society Development Network – BCSDN

Info: www.balkancsd.net

BCSDN je neformalna regionalna mreža, katere cilj je izboljšati komunikacijo med akterji civilne družbe v regiji z namenom spodbujanja medsebojnega sodelovanja, mobilizacije virov in podpore za organizacije civilne družbe ter izboljšanja njihovih znanj, veščin in kakovosti dela. Sekretariat, ki skrbi za koordinacijo mreže, ima sedež pri Makedonskem centru za mednarodno sodelovanje v Skopju.

V mrežo je vključenih 12 organizacij civilne družbe in ekumenskih organizacij iz 8-ih držav Balkana, katerih poslanstvo je krepitev civilne družbe v regiji:

Albanija: Albanian Civil Society Foundation,
Diaconia Agapes;
Bolgarija: Pokrov Foundation,
Women's Alliance for Development;
Črna gora: CRNVO;
Hrvaška: NIT/Cenzura,
EOS;
Makedonija: Macedonian Center for International Cooperation;
Romunija: Opportunity Associates Romania,
AIDRom;
Srbija (vključno s Kosovom): Ecumenical Humanitarian Organization – EHO,
We Are With You – WAWY;
Slovenija: CNVOS.

CNVOS je član mreže od junija 2007, od leta 2004 pa sodeluje v dvoletnem projektu krepitev mreže, ki ga podpira Evropska komisija v okviru programa CARDS – Network to Network (2005–2007):

Projekt »Partnership in Action – Strengthening Balkan Civil Society Development Network«: Namen projekta je krepitev organizacij, ki so vključene v mrežo Balkan Civil Society Development Network. Projektne aktivnosti vključujejo informiranje (oblikovanje osrednje spletne strani, oblikovanje baze za iskanje partnerskih organizacij, tedenski obvestilniki), izobraževanje (regionalni seminarji o mreženju in oblikovanje partnerstev, zbiranju finančnih sredstev, odnosih z mediji in civilnem dialogu, svetovanje, izobraževanje na delovnem mestu v Bruslju) ter izdajanje publikacij.

Partnerji projekta so: Macedonian Centre for International Cooperation

BALKAN FORUM

Neformalna mreža, ki je bila ustanovljena leta 2006 v Sarajevu, povezuje podporne NVO centre na območju zahodnega Balkana, ki nevladnim organizacijam na nacionalni ravni zagotavljajo informacije, izobraževanja in svetovanje.

Cilji foruma so: spodbuditi in olajšati regionalno partnerstvo med akterji civilne družbe zahodnega Balkana, povečati vpliv civilne družbe na razvoj in izboljšanje stanja v regiji, omogočiti racionalnejšo izrabo virov civilne družbe v regiji, olajšati iskanje partnerjev za večstranske projekte na različnih področjih delovanja civilne družbe ter promovirati evropske vrednote in standarde.

Članstvo mreže:

Črna Gora: CRNVO – Centar za razvoj nevladinih organizacija
Srbija: Gradjanske iniciative
CRNPS – Centar za razvoj neprofitnog sektora
Hrvaška: CERANEO – Centar za razvoj neprofitnih organizacija
HUCON – Hrvatska udruga konzultanata lokalne i područne samouprave
Centar za mir nenasilje i ljudska prava Osijek
Makedonija: MCIC – Macedonian Centre for International Cooperation
Bosna in Hercegovina: ICVA BiH
Centar za promociju civilnog društva
Slovenija: CNVOS

CNVOS je sodeloval pri nastajanju Balkan foruma in se udeležuje skupnih aktivnosti, kot je bila regionalna konferenca o neformalnem izobraževanju:

20.–21. 9. 2007 je v Sarajevu potekala Regionalna konferenca "Neformalno izobraževanje na Balkanu", ki se je je udeležilo 47 predstavnikov iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Črne Gore, Makedonije ter Bosne in Hercegovine.

Cilj konference je bil spodbuditi sodelovanje na področju neformalnega izobraževanja, analizirati stanje po državah, primerjati dobre prakse ter spodbuditi izmenjavo informacij in načrtovanje novih regionalnih projektov.

3.4 Primeri sodelovanja slovenskih nevladnih organizacij in mrež na evropski ravni

ZDRAVJE

EPHA – European Public Health Alliance

Info: <http://www.epha.org>

EPHA (Evropska zveza za javno zdravje) je največja mreža neprofitnih nevladnih organizacij v javnem zdravju ljudi. Cilj EPHA je izboljšati zdravje ljudi, ki živijo v Evropi in zvečati priložnosti za udeleževanje pri sprejemanju odločitev v povezavi z njihovim zdravjem.

EPHA predstavlja več kot 100 članskih organizacij, ki zajema 35 panevropskih ali mednarodnih mrež, delujočih v podpori zdravja v Evropi. EPHA članstvo zajema zdravstvene profesionalce, skupine za specifične bolezni, organizacije delujoče na determinantah, kot je alkohol, tobak, zdravstveno in reproduktivno zdravje, skupine uporabnik – pacient, komplementarne in alternativno medicinske organizacije, akademske fakultete in agencije za promocijo zdravja.

Sodelovanje z EPHA v Sloveniji:

Slovenska zveza za zdravje

Info: lj@ozara.org

Slovenska zveza za zdravje je bila uradno ustanovljena 30. 8. 2006. Na prvi generalni skupščini 8. novembra 2006 so med drugim določili tudi 7 članic izvršnega odbora Zveze (OZARA, Manas, DAM, Združenje naravni začetki, Slovenska zveza za tobak, Društvo Astma in šport, Slovenska filantropija).

Njen namen je okrepiti vpliv in sodelovanje prebivalstva pri oblikovanju in izvajanju politik, ki vplivajo na zdravje vsakega posameznika. Pri oblikovanju skupnih stališč in aktivnosti sodelujejo zainteresirane NVO, laična in strokovna javnost. Koordinacija zastopa in uveljavlja interese prebivalstva v dialogu z vlado, ministrstvi, parlamentom in drugimi javnimi institucijami v Sloveniji in na mednarodni ravni.

Cilji SZZ so: uvajanje aktivnosti, ki podpirajo in promovirajo zdravje; promovirati pravice vseh državljanov, sodelovati pri odločitvah, ki zadevajo njihovo zdravje, izboljšati položaj in sodelovanje uporabnikov zdravstvenega varstva; zagotoviti sodelovanje med društvi pacientov, uporabnikov in državljanov, z namenom zagotavljanja medsebojne podpore, oblikovanja koalicij; spremljati razvoj skrbi za zdravje; vzpodbujati institucije, da bodo promovirale, spremljale in analizirale vse odločitve v smislu njihovega vpliva na zdravje; vzpostaviti posvetovalno delovno partnerstvo.

- **Delavnica »Vzpostavitev koordinacije NVO za področje varovanja zdravja« (24.–25. januar 2005)**

EPHA je skupaj z EEN Environment network in CNVOS-om organizirala delavnico v Sloveniji, katere namen je bil vzpodbujanje sodelovanja med NVO, ki delujejo na področju javnega zdravja. Na podlagi te delavnice se je manjša delovna skupina srečevala in sestavila izjavo o poslanstvu (mission statement), ki opredeljuje namen Zveze za zdravje, takrat še koordinacije NVO, na področju zdravja prebivalstva.

- **Podpis memoranduma o soglasju z Evropsko zvezo za javno zdravje (december 2006)**

Pri projektu podpisa memoranduma »Partnerstvo v promociji razvoja nacionalne platforme za javno zdravje v Sloveniji« (Memorandum of Understanding between the European Public Health Alliance the Slovene coalition for public health On The way forward: A partnership to promote the development of national platform on public health in Slovenia) so sodelovale organizacije: Astma in šport, Naravni začetki, Ozara in Manas.

Namen je bil utrditi delovanje SZZ z izdajo različnega promocijskega materiala na različnih področjih (duševno zdravje, zdravje žensk oz. poporodno zdravje žensk, šport in zdravje, komplementarno zdravljenje).

- **Projekt »Graditev mreže javnega zdravstva v Evropi«**

EPHA je v okviru evropskega projekta, od 20. do 23. novembra 2006, organizirala študijski obisk v Bruslju, ki se ga je udeležila predsednica zveze. Namen študijskega obiska je bil: da bi v centralni in vzhodni Evropi (CEE) povečali znanje NVO-jev o strukturi EU in zdravstveni politiki; da bi razvili njihovo kapaciteto pri udeležbi v evropski zdravstveni mreži in projektih, kot tudi dvignili profil na EU nivo; integracija CEE NVO-jev v evropsko zdravstveno mrežo; razvoj nacionalnih platform za javno zdravstvo v pristopnih državah. Ob zaključku projekta je EPHA med 16. in 17. aprilom 2008 v Bratislavi organizirala mednarodno konferenco – »Zdravje in širitev EU«. Konferenca se je prav tako udeležila Tanja Velkov.

ČLOVEKOVE PRAVICE

ENAR - European Network Against Racism

Info: www.enar-eu.org

Evropska mreža proti rasizmu ENAR je mreža evropskih NVO, ki delujejo na področju boja proti rasizmu v vseh državah članicah EU. Prizadeva si za nasprotovanje diskriminaciji in izključevanju ljudi na osnovi rasnega, etničnega in kulturnega porekla, odpravo rasističnih elementov v evropski migracijski politiki in sprejemanje kulturne, etnične in rasne raznovrstnosti. Mreža je nastala kot rezultat Evropskega leta proti rasizmu 1997. Več kot 600

nevladnih organizacij je bilo leta 1998 vključenih v posvetovanja na nacionalni in evropski ravni o taki strukturi. Na posvetovalni konferenci o evropski mreži proti rasizmu je dvesto predstavnikov in predstavnic nevladnih organizacij oblikovalo skupni akcijski načrt organizacije. Oblikovanje mreže podpira spoznanje nevladnih organizacij o evropski razsežnosti boja proti rasizmu. NVO, ki se borijo proti rasizmu, priznavajo koristi mreže kot foruma za izmenjavo informacij in vpliva na politike v Evropski uniji prek skupnih kampanj. ENAR se bojuje proti rasizmu, ksenofobiji, antisemitizmu in islamofobiji, spodbuja enako obravnavanje državljanov in državljanek EU ter državljanov in državljanek tretjih držav. Povezuje lokalne, regionalne in nacionalne pobude z evropskimi iniciativami.

Sodelovanje z Evropsko mrežo proti rasizmu v Sloveniji:

ENAR Slovenije

Info: 051/321 193 (Eyachew Tefera)

Inštitut za Afriške študije je v Ljubljani dvakrat organiziral srečanja s predstavniki ENAR iz Bruslja (maja 2004 in marca 2005). V okviru številnih sestankov ob teh srečanjih so se slovenske NVO lahko seznanile s temelji poslanstva in pomenom organizacije ENAR širom Evrope in se zavzele za ustanovitev Zveze društev ENAR Slovenija. 12 nevladnih organizacij je pristopilo k pogodbi o ustanovitvi ENAR Slovenije.

ENAR Slovenije je in bo izvajal ozaveščanje javnosti o diskriminaciji v družbi, organiziral konference in prireditve ob pomembnih mednarodnih dogodkih in dnevih, kot je Mednarodni dan migrantov, organiziral razprave o transpoziciji, implementaciji in učinkovitosti zakonov in vodil medijsko kampanjo. ENAR Slovenije je izdal tudi zgibanko »Odziv na rasizem v Sloveniji«, ki je dostopna na: http://www.enar-eu.org/en/publication/national_leaflets/Slovenia_SL.pdf.

- **Sestanek o Evropskem letu enakih možnosti (27. 10. 2006)**

Evropska mreža proti rasizmu in diskriminaciji Slovenije (ENAR Slovenije) je v Ljubljani organizirala informativno srečanje z gostom, s sedeža ENAR v Bruslju, Michaelom Privotom (Campaign & Networking Officer), v zvezi z Evropskim letom enakih možnosti »European Year 2007 on Equal Opportunities for All: the challenges ahead« in vlogi nevladnih organizacij.

EURAG - European Federation of Older Persons

Info: www.eurag-europe.org

EURAG je leta 1962 ustanovljena neprofitna organizacija s sedežem v Luksemburgu in generalnim sekretariatom v avstrijskem Gradcu. Člani EURAG so organizacije, javne ali privatne institucije ter posameznice in posamezniki, ki so aktivni na področju dela s starejšimi. Trenutno so člani federacije aktivni v 33-ih državah. EURAG je vzpostavil delovne skupine in odbore, ki predlagajo posamezne teme v obravnavo Evropskemu parlamentu, Komisiji, Svetu Evrope, OZN, WHO, ILO in drugim, ki se ukvarjajo s starejšimi. EURAG je član Platforme evropskih socialnih NVO v Bruslju.

Prek svojih članskih organizacij EURAG zastopa milijone starejših v Evropi in si prizadeva za dvig kvalitete njihovega življenja na družbeni, socialni in politični ravni. Še posebno si prizadeva za koordinacijo, sodelovanje in izmenjavo mnenj s storitvenimi in strokovnimi organizacijami, skupinami za samopomoč ter posameznicami in posamezniki. Za izmenjavo izkušenj in uveljavljanje vloge in priložnosti starejših v Evropi organizira mednarodne kongrese.

Sodelovanje z Evropsko zvezo starejših v Sloveniji

Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS)

Spletna stran: www.zdus-zveza.si

ZDUS je nevladna organizacija, ustanovljena konec leta 1946 kot Društvo upokojencev Ljudske republike Slovenije, ki je bilo sredi leta 1976 preoblikovano v Zvezo društev upokojencev Slovenije. Je prostovoljno, interesno, nepridobitno in humanitarno združenje upokojencev, organiziranih v društvih in drugih organizacijah upokojencev. V letu 2006 je bilo v ZDUS včlanjenih 463 društev upokojencev, številni klubi upokojencev ter 12 pokrajinskih zvez društev upokojencev (PZDU), v katerih se združuje več kot 252.000 upokojencev iz vse Slovenije.

ZDUS uresničuje interese in potrebe upokojencev oz. upokojenskih organizacij in zagotavlja, da so upokojenci enakopraven dejavnik družbenega in političnega življenja. Najpomembnejše naloge zveze so: spremljanje življenja starejših, odkrivanje njihovih potreb in problemov ter neposredno in preko predstavnikov ZDUS v raznih institucijah in organih vzpodbuja javnosti in državne organe za njihovo razreševanje in izboljševanje kvalitete življenja starejših nasploh; proučevanje problematike pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja ter zdravstvenega varstva in si prizadeva za izboljšanje sistema; skrbi za izboljševanje gmotnega in socialnega položaja starejših in pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic; izvajanje socialnih in drugih programov (rekreacija, kultura, šport, družabništvo ...) za izboljševanje

kvalitete življenja starejših in vzpodbujanje ter usposabljanje prostovoljcev iz vrst starejših in druge za izvajanje teh programov; spremljanje stanovanjske problematike starejših in njeno razreševanje v sodelovanju z nepremičninskim skladom; zagotavljanje izvajanja počitniške dejavnosti starejših; izvajanje vzajemne samopomoči in opravljanje drugih nalog, ki se pokažejo za potrebne, zaradi varovanja in uveljavljanja pravic ter interesov starejših s področja delovanja ZDUS.

- **18. mednarodni kongres EURAG v Ljubljani** (29. september–1. oktober 2005)

EURAG je leta 2004 zaupal organizacijo kongresa ZDUS-u. Udeleženci so sklenili, da bodo glavne rezultate povzeli v deklaraciji, ki nacionalnim vladam, mednarodnim organom in drugim interesnim skupinam sporoča potrebe in skrbi civilne družbe. Priporočila se nanašajo na: vzdrževanje in posodobitev sistema sociale, enakopraven dostop do zdravstvenega varstva in zdravniške oskrbe, zaščite, oskrba in samoodločanje v starosti, medgeneracijska solidarnost in socialna kohezija, aktivno staranje, dostop do tehnologij, vseživljenjsko učenje in svet kulture in umetnosti, udeležba v postopkih odločanja.

MLADI

European Youth Forum

Info: <http://www.youthforum.org/>

Evropski mladinski forum je sestavljen iz več kot 90 nacionalnih mladinskih svetov in mednarodnih mladinskih NVO, ki so same federacije mladinskih organizacij. Tako združuje več milijonov mladih iz vse Evrope, ki so se organizirali z namenom predstavljanja svojih skupnih interesov. Svojim organizacijam zagotavlja prostor za trajen razvoj in nudi strateško podporo za krepitev sposobnosti, mreženja in izmenjave dobrih praks, ki so potrebne za razvoj močnega in združenega mladinskega gibanja v Evropi. Spodbuja mlade in njihove sposobnosti, ki so potrebne, da bi oblikovali neodvisna, demokratična, reprezentativna in vključujoča združenja. Nudi prostor za razpravo, ki vodi do oblikovanja politik in stališč, ki temeljijo na mnenjih, izkušnjah in strokovnosti mladih iz cele Evrope.

Evropski mladinski svet deluje z namenom krepitve položaja mladih in njihove aktivne participacije pri oblikovanju Evrope in družb v katerih živijo ter izboljšanja življenjskih pogojev mladih kot evropskih državljanov. Evropski svet izvaja funkcije, ki so komplementarne funkcijam njegovih članov. Osredotoča se predvsem na oblikovanje in posredovanje skrbi svojega članstva na politično agendo institucij, kot so Evropska unija, Svet Evrope in Združeni narodi.

Evropski mladinski svet ima tri kategorije članstva: opazovalce, kandidate in polnopravne člane. Nacionalni mladinski sveti morajo izpolnjevati naslednje kriterije: biti nacionalno koordinacijsko telo nevladnih mladinskih organizacij v evropski državi in biti odprti za vse ter v svoji državi vključevati večino poglobitnih demokratičnih mladinskih gibanj in organizacij na nacionalni ravni.

Sodelovanje z Evropskim mladinskim forumom v Sloveniji:

Mladinski svet Slovenije (MSS)

Info: <http://www.mss.si>

Mladinski svet Slovenije (MSS) je krovna organizacija mladinskih organizacij, ki delujejo na nacionalnem nivoju. Pod svojim okriljem združuje organizacije z različnimi interesnimi, nazorskimi ali političnimi usmeritvami.

Članice Mladinskega sveta Slovenije so: Društvo Mladi evropski federalisti; Društvo mladinski ceh, Društvo SKAM, Društvo ŠKUC, Društvo ŠOLT, Mlada liberalna demokracija, Mlada Slovenija, Mladi forum SD, Mladinski klub Jamarske zveze Slovenije, Nova generacija SLS, Popotniško združenje Slovenije, Slovenska demokratska mladina, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, Zveza slovenske podeželske mladine, Zveza ŠKIS, in Zveza tabornikov Slovenije.

MSS predstavlja in zastopa mladinske organizacije doma in v tujini. Spodbuja razvoj prostovoljnega organiziranja mladih in si prizadeva za krepitev dejavnosti mladinskih organizacij, ne glede na njihove različne interesne, nazorske ali politične usmeritve. Želijo spodbuditi razvoj mladinskih organizacij kot instrumenta za in aktivno udeležbo mladih v javnem življenju na vseh nivojih: lokalnem, regionalnem, nacionalnem in mednarodnem. S tem bi radi omogočili mladim sodelovanje pri sprejemanju zakonskih predpisov, ki vplivajo na njihovo življenje in delo.

MSS je član Evropskega mladinskega foruma že od njegove ustanovitve leta 1996.

- **Obisk vodstva Evropskega mladinskega foruma v Ljubljani**

7. 9. 2007 je v Ljubljani zasedalo vodstvo (t. i. Biro – izvršni organ) Evropskega mladinskega foruma (YFJ) – krovne evropske mladinske organizacije. Gostil jih je Mladinski svet Slovenije, ki ima v 11 članskem Biroju tudi svojega predstavnika – Tineta Radinjo, ki je bil vodja kampanje Vsi drugačni vsi enakopravni pri MSS. Člani Biroja so debatirali o svojih rednih temah (Evropski uniji) in aktualnem dogajanju (srečanje mladih iz vse Evrope v okviru predsedovanja Svetu EU Portugalske v septembru 2007). Generalni sekretar YFJ je v tem času opravil razgovore s kandidati za projektne delavce, za spremljanje področja mladine, v okviru slovenskega predsedovanja EU.

- **Vrh mladih v Rimu**

24. in 25. marca 2007 je v Rimu potekal prvi vrh mladih, ki ga je v sodelovanju z Evropskim mladinskim forumom in Evropskim parlamentom organizirala Evropska komisija. Vrha mladih, na katerem so mladi razpravljali o prihodnosti Evrope, se je udeležilo več kot 200 mladih iz vseh 27 držav članic EU: po šest udeležencev iz vsake države članice (izbrani so bili na nacionalnih razpravah in iz nacionalnih mladinskih svetov) ter predstavniki mednarodnih nevladnih mladinskih organizacij. (Vir: MSS)

RAZVOJNO SODELOVANJE

CONCORD

Info: www.concordeurope.org

CONCORD je evropska konfederacija nevladnih organizacij za pomoč in razvoj. Njenih 18 mednarodnih mrež in 19 nacionalnih zvez iz držav članic EU in držav kandidat v institucijah EU predstavlja več kot 1500 evropskih nevladnih organizacij.

Poglavitni cilj konfederacije je z združeno strokovnostjo in skupnim nastopom povečati vpliv evropskih razvojnih NVO na evropske institucije. Največji prednosti konfederacije sta njena sposobnost sprejemati skupna stališča članskih organizacij ter izmenjava znanj in sposobnosti v obravnavanju poglavitnih vprašanj evropske razvojne politike. Njena moč je tudi v njeni sposobnosti predvidevanja razvoja odnosov med severom in jugom, kar daje nevladnim organizacijam severa in juga možnost odzivanja na tekoče dogajanje ter vključevanja v oblikovanje prihodnjega evropskega razvojnega sodelovanja.

Sodelovanje s CONCORD-om v Sloveniji:

SLOGA – Platforma nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči

Info: www.sloga-platform.org.

Namen Sloge je povezovanje in krepitev slovenskih nevladnih in neprofitnih organizacij, ki so aktivne na področju mednarodnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Slogo je v letu 2006 ustanovilo 19 nevladnih razvojnih organizacij.

Platforma za doseg svojega namena izvaja sledeče dejavnosti: vzpodbuja in izvaja skupno delovanje nevladnih organizacij, njihovo mreženje in sodelovanje, podpira in omogoča njihovo medsebojno komuniciranje, pripravlja strategije in poročila ter predloge predpisov za boljši položaj nevladnih organizacij. Skladno s predpisi sodeluje pri odločanju, oblikovanju

politik, izvajanju razpisov in dodeljevanju javnih sredstev. Oblikuje delovne skupine in izvaja volitve za predstavnike platforme v delovnih skupinah mednarodnih organizacij. Izobražuje in vzpodbuja širšo javnost o pomembnosti sodelovanja in partnerstev pri razvoju in humanitarni pomoči. Nudi potrebno zagovorništvo in lobira pri pomembnih političnih odločitvah o razvojnem sodelovanju. Vzpostavlja informacijsko-analitični center za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč, ki bo vodil baze podatkov in pripravljaj poročila o stanju na področjih dela platforme v Sloveniji. Nudi strokovno pomoč, izobraževanje in informiranje nevladnim organizacijam o razvojnih možnostih, izobražuje prostovoljce itd.

SLOGA je polnopravna članica CONCORD-a od leta 2006. Doslej so bili člani Sloge dejavni v različnih delovnih skupinah Concorda, kot so: Funding for Relief and Development - FDR, Enlargement in Development Education Forum - DEF.

ŽENSKÉ

European Women's Lobby – EWL

Info: <http://www.womenlobby.org>

EWL je s 3000 članskimi organizacijami v 15 državah članicah največja koordinacija evropskih nevladnih ženskih organizacij v Evropski uniji. Cilj EWL je doseči enakopravnost žensk in moških v Evropi, enake pravice in priložnosti za ženske, vključno z migrantkami, etničnimi manjšinami in najbolj zapostavljenimi skupinami v družbi. Na ravni EU deluje kot vezni člen med načrtovalci politik in organizacijami žensk, ki predstavljajo večino civilne družbe v Evropi. EWL spodbuja izvajanje Evropske socialne politike in vključevanje žensk v koordinacijo med institucijami Evropske unije in državami, še posebno v vzhodni Evropi.

Vloga EWL je zastopanje interesov članskih organizacij v institucijah EU in oblikovanje kampanj na evropski ravni. Sodelovanje v akcijah je prostovoljno, zaradi česar je platforma minimalna in združuje veliko različnih organizacij. Članske organizacije sprejemajo cilje EWL in izvajajo aktivnosti, ki spodbujajo enakost žensk in moških.

Evropski ženski lobi predstavlja potrebe in interese žensk v dialogu z nacionalnimi, evropskimi in mednarodnimi institucijami. Osnovno poslanstvo lobija je krepitev moči žensk v vsej njihovi različnosti, spodbujanje enakosti spolov, boj proti vsem oblikam diskriminacije in nasilja nad ženskami in zagotovitev človekovih pravic vsem ženskam z njihovo aktivno vključenostjo v družbo ter v razvoj in izvajanje politik.

Sodelovanje z Evropskim ženskim lobijem v Sloveniji:

Slovenski ženski lobi

28. 9. 2006 je bil podpisan dogovor o ustanovitvi Koordinacije organizacij, ki si prizadevajo za enakost spolov v Republiki Sloveniji za sodelovanje v Evropskem ženskem lobiju (EŽL). Osnovno poslanstvo Koordinacije organizacij v Sloveniji je zagotovitev enakosti žensk in moških v Sloveniji in v Evropi ter sooblikovanje in uveljavljanje politik Evropske unije, ki so usmerjene v uveljavljanje človekovih pravic žensk in enakost žensk in moških. Naloge Koordinacije so usklajevati aktivnosti in akcije organizacij in mrež v Sloveniji, ki se nanašajo na delovanje in akcije EŽL ter zagotoviti udeležbo članic Koordinacije v delovanju EŽL z izvolitvijo 3 delegatk/delegatov v generalno skupščino in ene delegatke/delegata in njeno namestnico/namestnika v izvršni odbor EŽL.

Organizacije in mreže, ki so ustanovile koordinacijo, sprejemajo cilje in namen Evropskega ženskega lobija, ki si preko svojih članic prizadeva za naslednje cilje: zagotavljanje rednega vpliva na vsa področja razvoja in uveljavljanja evropskih politik, ki vplivajo na življenje žensk ter na enakost med ženskami in moškimi; nadzorovanje razvoja in izvajanja vključevanja vidika spolov na vseh področjih evropske politike, na način, ki popolnoma spoštuje človekove pravice žensk, njihove potrebe in pričakovanja; zagotavljanje upoštevanja potreb in pričakovanj različnih skupin žensk in njihovih raznolikih identitet v vseh njihovih življenjskih obdobjih. (Vir: Društvo Vita Activa)

Članice Slovenskega ženskega lobija so: Društvo za nenasilno komunikacijo, Zveza kmetič Slovenije, Ženska svetovalnica, Evropska mreža za enakost spolov, Društvo SOS telefon, Mirovni inštitut, Ženski forum SD, F-IKS, Združenje univerzitetnih izobraženk Slovenije in Društvo Vita Activa.

- **Generalna skupščina Evropskega ženskega lobija**

26.10.-28.10.2007 je v Borovcu v Bolgariji potekala generalna skupščina Evropskega ženskega lobija, na kateri sta sodelovali tudi predstavnici Ženskega lobija Slovenije (ŽLS), Sonja Lokar kot opazovalka in Špela Veselič kot delegatka. Na skupščini je Ženski lobi Slovenije postal polnopravna članica EWL, predstavnici ŽLS pa sta predstavili tudi najavljene teme predsedovanja Slovenije Evropski uniji s področja enakosti spolov.

4. Pregled mrež v Sloveniji in EU

NVO mreže v Sloveniji

Horizontalne mreže

Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij (CNVOS)

CNVOS je nevladna organizacija, ustanovljena v letu 2001, s strani 27 nevladnih organizacij, katere namen je, da krepí nevladne organizacije v Sloveniji. V letu 2007 CNVOS združuje že preko 250 društev, zasebnih zavodov in ustanov z različnih področij (sociala, kultura, okolje, mladi, človekove pravice,...), od tega je 15 organizacij mrežnih. Info: www.cnvos.si

Zveza društvenih organizacij Slovenije (ZDOS)

ZDOS je prostovoljna in neprofitna organizacija osrednjih slovenskih društvenih zvez. Deluje kot avtonomna, nevladna in nestrankarska zveza. Zvezo je leta 2003 ustanovilo 11 osrednjih društvenih organizacij. ZDOS trenutno povezuje 12 organizacij – zvez društev. Članice ZDOS so lahko samo osrednje (krovne) slovenske društvene zveze, ustanovljene na osnovi zakona o društvih. Info: <http://sl.zveza-zdos.si>.

Združenje slovenskih ustanov – fundacij (USTANOVA ZSU)

Združenje (ZSU) je bilo ustanovljeno decembra 2000 kot nepolitična, nadstrankarska nacionalna organizacija slovenskih ustanov - fundacij. Je nosilec interesov civilne družbe, pobudnik sprememb obstoječe zakonodaje, ki je vsebinsko vezana na delovanje fundacij v Republiki Sloveniji, predlagatelj novih zakonskih rešitev v prid fundacij in vlagatelj finančnih in materialnih sredstev v fundacije. Info: www.zsu.si

Mreža zasebnih zavodov (Mreža ZZ)

Poleg CNVOS-a, ki združuje NVO vseh statusnih oblik, ZDOS-a, ki združuje društva in ZSU-ja, ki združuje ustanove, obstaja tudi neformalna Mreža zasebnih zavodov. Zasebni zavodi so zaenkrat edina statusna oblika organizacij civilne družbe, ki ni formalno povezana v mrežo. Oblikovana je delovna skupina zainteresiranih zavodov, ki so pripravljeni sodelovati pri odpravi ovir, ki omejujejo delo zasebnih zavodov. Info: <http://www.pic.si/index.php?podrocje=nvo>.

ZDRAVJE

Slovenska zveza za zdravje (SZZ)

Zvezo je leta 2006 ustanovilo 11 društev in združenj z različnih področij, ki se ukvarjajo z javnim zdravjem (sociala, zdravstvo, okolje, mladi, šport idr.). SZZ si prizadeva za ivajanje aktivnosti, ki podpirajo in promovirajo zdravje in si prizadeva za izboljšanje položaja uporabnikov zdravstvenega varstva in njihovo sodelovanje pri uveljavljanju pravic. SZZ je vključena v evropsko mrežo EPHA. Info: lj@ozara.org.

Koalicija NVO za pravice pacientov

Neformalna mreža NVO, ki delujejo na področju varstva pravic pacientov, je bila ustanovljena ob konferenci »Skupaj za boljše pravice uporabnikov zdravstvenih storitev«, ki jo je 10.3.2005 organizirala Zveza potrošnikov Slovenije. V koaliciji, ki deluje pri ZPS je združenih 18 nevladnih organizacij, ki se skupaj zavzemajo za boljše pravice pacientov v Sloveniji. Info: zps@zps.si.

Sonček – Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije

Zveza Sonček, ki je bila ustanovljena 1983, združuje 18 regijskih društev, v katere je vključenih več kot 4.000 oseb s cerebralno paralizo (2119 je članov invalidov), mladih ljudi in njihovih svojcev ter strokovnjakov. Posamezna regionalna društva za cerebralno paralizo po Sloveniji, ki so vključena v Zvezo Sonček kot krovno organizacijo. Ima status organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju socialne, zdravstva in s programi za osebe s cerebralno paralizo in drugimi invalidnostmi. Info: <http://www.soncek.org>.

Slovenska zveza za tobačno kontrolo (SZTK)

SZTK je bila ustanovljena leta 2002 na pobudo ENSP - Evropske mreže za preprečevanje kajenja in slovenskih nevladnih organizacij z namenom promocije zdravega načina življenja in zmanjšanja umrljivosti in obolevnosti zaradi tobaka v RS. Združuje 16 nevladnih organizacij, ki v svoje delo vključujejo preventivo kajenja tobaka. SZTK je članica ENSP in evropske mreže Globalink. Info: <http://www.tobak-zveza.org>.

Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije (ZDSSS)

ZDSSS je bila po drugi svetovni vojni ustanovljena z namenom zadovoljevanja skupnih potreb članov društev slepih in slabovidnih po izvajanju posebnih socialnih in drugih programov in storitev, posebej prirejenih za slepe in slabovidne. V Zvezo društev slepih in slabovidnih je povezanih devet medobčinskih društev slepih in slabovidnih. ZDSSS je članica Evropske in Svetovne zveze slepih, mednarodne organizacije gluho-slepih oseb – Defblind international, povezana pa je tudi v Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije – NSIOS. Info: <http://www.zveza-slepih.si>.

Zveza slovenskih društev za boj proti raku (ZDBPR)

V zvezo, ki ima od leta 2005 status splošne humanitarne organizacije, je vključenih 11 regijskih društev, ki delujejo v Brežicah, Celju, Kopru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu, Ravnah na Koroškem in v Velenju. Temeljna naloga in delo zveze in regijskih društev sta zdravstvena vzgoja in ozaveščanje prebivalstva o rakavih boleznih. Je polnopravna članica Mednarodne zveze za boj proti raku (UICC) in Evropske zveze za boj proti raku (European Cancer Leagues - ECL). Info: <http://www.protiraku.si>.

Zveza koronarnih društev in klubov Slovenije (ZKDKS)

ZKDKS združuje 12 društev in klubov (KDK) iz vse Slovenije in je pomemben dejavnik pri varovanju zdravja srčnih bolnikov. Ustanovili so jo: Koronarni klub Ljubljana, Koronarni klub Celje in Koronarno društvo Slovenske Istre leta 1996. Zveza ima status humanitarne organizacije in status organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju zdravstvenega varstva. Info: zkdks@email.si.

RAZVOJNO SODELOVANJE

SLOGA – Platforma nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč

Namen SLOGE, ki jo je v letu 2006 ustanovilo 19 nevladnih razvojnih organizacij, je povezovanje in krepitev slovenskih nevladnih in neprofitnih organizacij, ki so aktivne na področju mednarodnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Sloga je članica evropske mreže Concord. Info: www.sloga-platform.si.

OKOLJE

Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije/Zveza Biodar (ZZEKS)

ZZEKS, ustanovljena leta 1999, je zveza osmih regionalnih združenj slovenskih ekoloških kmetov, ki skupaj štejejo preko 1.064 rednih in podpornih članov. Zveza je redna članica IFOAM – mednarodne krovne organizacije za ekološko kmetijstvo, ki šteje prek 700 organizacij v približno 100 državah po vsem svetu. Info: www.zveza-ekokmet.si.

STAREJŠI

Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS)

V ZDUS, ki uresničuje interese in potrebe upokojencev oz. upokojenskih organizacij, je bilo v letu 2006 včlanjenih 463 društev upokojencev in številni klubi upokojencev ter 12 pokrajinskih zvez društev upokojencev (PZDU), v katerih se združuje več kot 252.000 upokojencev iz vse Slovenije. ZDUS je član EURAG (Evropska zveza starejših) s sedežem v Gradcu v Avstriji. Info: www.zdus-zveza.si

Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije (ZDSGS)

ZDSGS deluje v javnem interesu na področju samopomoči za starejše ljudi in socialnega varstva. Poslanstvo ZDSGS je ustvarjanje pogojev in možnosti za

kakovostno življenje starih ljudi na področju medčloveških odnosov in medgeneracijskega povezovanja ter priprava srednje generacije na lastno starost. Ustanovilo jo je 15 lokalnih medgeneracijskih društev in ima preko 5000 uporabnikov. Info: www.zdruzenje-zsggs.si.

SOCIALA

Ozara Slovenija Nacionalno združenje za kakovost življenja

OZARA je humanitarno društvo, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva. Ustanovljena je bila leta 1994 z namenom izboljšanja skupnostne skrbi za osebe s težavami v duševnem zdravju v RS. OZARA ima sedež v Mariboru ter 20 področnih enot. Je kolektivna članica Socialne zbornice Slovenije, društva SINAPSA ter Slovenske zveze za zdravje. Je tudi članica več mednarodnih združenj, kot sta MHE - Mental Health Europe in EUFAMI – European Federation of Associations of Families of People with Mental Illness. Info: www.ozara.org

Mreža NVO na področju revščine in socialne izključenosti

Mreža, v katero je trenutno vključenih enajst članic, združuje NVO, ki delujejo na področju revščine in socialne izključenosti. Cilji mreže so vzpodbujanje in vzdrževanje sodelovanja med NVO, med NVO in vladnimi telesi ter med NVO in organizacijami EU. Mreža kot neformalno združenje deluje v okviru CNVOS in se pripravlja na preoblikovanje iz virtualne v fizično obstoječo mrežo NVO v povezavi z evropsko mrežo EAPN. Info: <http://www.cnvos.si/~suilicnat/mreza/>, damjan.beton@yahoo.com (koordinator mreže)

FILANTROPIJA

Prostovoljstvo.org

Je neformalna virtualna mreža organizacij, ki v svoje programe in delo vključujejo prostovoljce. Skrbnik informacijskega sistema Prostovoljstvo.org je Slovenska filantropija, v neformalno mrežo pa se lahko včlanijo samo neprofitne organizacije ali neprofitni deli profitnih organizacij, ki v svoje delovanje, programe, projekte, vključujejo prostovoljke in prostovoljce. Info: <http://www.prostovoljstvo.org>.

MLADI

Mladinski svet Slovenije (MSS)

MSS je krovna organizacija mladinskih organizacij, ki delujejo na nacionalnem nivoju - pod svojim okriljem združuje organizacije z različnimi interesnimi, nazorskimi ali političnimi usmeritvami. Deluje na področjih mednarodnega sodelovanja, izobraževanja in usposabljanja socialnih zadev, razvoja mladinskih organizacij in razvoja mladinskih politik. Info: <http://www.mss.si>.

Zveza študentskih klubov Slovenije – Zveza ŠKIS

Zveza ŠKIS je krovna organizacija študentskih klubov namenjena zastopanju interesov in povezovanju študentskih klubov na nacionalni ravni, izobraževanju, informiranju in

organiziranju nacionalnih študentskih projektov. Zveza ŠKIS združuje 50 študentskih klubov v Sloveniji s statusom študentske organizacije lokalne skupnosti (status ŠOLS) in 4 pridružene člane. Info: <http://skis-zveza.si/>.

Zveza tabornikov Slovenije (ZTS)

V Sloveniji deluje 89 društev tabornikov, ki so prisotna v vseh regijah in večjih krajih. ZTS je krovna organizacija vsem 89 društvom. ZTS je kot nacionalna skavtska organizacija članica Svetovne organizacije skavtskega gibanja (World Organization of the Scout Movement – WOSM), ki vključuje samo eno (nacionalno) organizacijo iz vsake države in ima sedež v Ženevi. Info: www.scout.si.

Zveza študentskih zvez in društev z mednarodnimi izmenjavami in strokovnimi praksami (KOMISP)

Zveza KOMISP je nacionalna zveza mednarodnih študentskih zvez in društev, ki združuje 18 društev, ki se ukvarjajo z omogočanjem mednarodnih izmenjav in praks študentov. Članice zveze KOMISP: AEGEE, AIESEC, BEST, DSMS, EASA, EESTEC, EFPSA, EGEA, ELSA, FEJS, IAAS, IACES, IAESTE, IPSF, IVSA, MG, Polituss, SIDSIC. Info: <http://www.soulj.si/mp/komisp.html>.

Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM)

ZSPM je s 3000 člani ena največjih mladinskih organizacij v Sloveniji in edina, ki se aktivno ukvarja z mladimi na podeželju. ZSPM je članica Mladinskega sveta Slovenije, Evropskega komiteja mladih kmetov (CEJA) in Evropske podeželske mladine (Rural Youth Europe). Info: <http://www.zveza-zspm.si>.

Zavod Mladinska mreža MaMa (Mreža MaMa)

Mreža MaMa je pričela delovati v letu 2000 kot neformalna mreža, v letu 2005 pa se je formalizirala in registrirala kot zavod. Mreža združuje in zastopa organizacije, ki opravljajo dejavnosti mladinskih centrov ali delujejo na področju mladinskega dela v Sloveniji za namene podpore mladim in njihovega kakovostnejšega preživljanja prostega časa ter boljšega življenja v družbi. Info: <http://www.mreza-mama.si>.

NVO mreže v Evropski uniji

SPLOŠNO

Civil Society Contact Group

Kontaktna skupina civilne družbe je največja mreža nevladnih organizacij v Evropi, ki združuje osem velikih nevladnih sektorjev: okolje, socialo, javno zdravje, kulturo, razvojno sodelovanje, ženske, izobraževanje in človekove pravice. Info: www.act4europe.org.

European Citizen Action Service – ECAS

Poslanstvo združenja je omogočati nevladnim organizacijam ter posameznicam in posameznikom izražanje in uveljavljanje mnenj v Evropski uniji. ECAS si prizadeva za krepitev civilne družbe v Evropski uniji, pri čemer izvaja različne aktivnosti, informira in ustvarja ravnotežje med javnimi interesi in lobiranjem korporacij. Članska organizacija iz Slovenije je CNVOS. Info: www.ecas.org.

CEDAG – European Council for Non-profit Organisations

CEDAG se posveča promociji civilnega dialoga in participativne demokracije na ravni EU in neprofitnim organizacijam iz vse Evropske unije zagotavlja forum za izmenjavo primerov dobrih praks iz nevladnega sektorja ter svoje člane informira o temah, ki so pomembne za njihovo delovanje na EU ravni. Članica iz Slovenije je CNVOS. Info: www.cedag-eu.org.

European Foundation Centre – EFC

EFC je neodvisno mednarodno združenje, ki spodbuja in podpira delo fundacij in vlaga-teljev, aktivnih v Evropi. Leta 1989 ga je ustanovilo sedem vodilnih evropskih fundacij. Kot neodvisna mednarodna zveza je najpomembnejše združenje neodvisnih financerjev, aktivnih v Evropi. Član EFC iz Slovenije je Slovenska znanstvena fundacija. Info: <http://www.efc.be>.

European Consumers' Organisation - BEUC

Organizacija evropskih potrošnikov in potrošnic BEUC je federacija 40 neodvisnih nacionalnih organizacij iz Evropske unije, držav članic in članic Enotnega evropskega prostora. Njena naloga je uveljavljati in ščititi interese vseh evropskih potrošnikov in potrošnic in v njihovem interesu vplivati na razvoj politik Evropske unije. Članica iz Slovenije je Zveza Potrošnikov Slovenije – ZPS. Info: www.beuc.org.

European Policy Centre – EPC

EPC je neodvisen, neprofitni »think-tank«, ki si prizadeva za boljše delovanje evropske integracije. Deluje v središču oblikovanja evropskih politik in zagotavlja članom in širši javnosti hitre in kakovostne informacije in analize o agendi Evropske unije. Slovenski članici sta Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje- SBRA in Stalno predstavništvo RS pri EU. Info: www.epc.eu.

Friends of Europe – FoE

Friends of Europe (FoE) je eden bruseljskih najaktivnejših »think-tankov«, katerega cilj je spodbuditi nove poglede na evropsko prihodnost in razširiti debato o EU. FoE zagotavlja odprt forum za nacionalne in evropske načrtovalce in načrtovalke po-litik, poslovne voditelje in voditeljice ter nevladne organizacije. Info: <http://www.friendsofeurope.org>.

ČLOVEKOVE PRAVICE

Amnesty International – AI, EU Office

Pisarna AI v EU se ukvarja s človekovimi pravicami v EU in državah kandidatkah in obravnava teme, kot so: človekove pravice v zunanji politiki EU, azil in zaščita beguncev, sodelovanje sodstva in policije, idr. Info: www.amnesty-eu.org.

European Network Against Racism – ENAR

ENAR je mreža evropskih NVO, ki delujejo na področju boja proti rasizmu v vseh državah članicah EU. Nastala je kot rezultat Evropskega leta proti rasizmu 1997. V Slovenii deluje ENAR Slovenije. Info: www.enar-eu.org

Human Rights and Democracy Network - HRDN

HRDN je neformalna povezava nevladnih organizacij, ki na ravni Evropske unije deluje na področjih človekovih pravic, demokracije in preprečevanja konfliktov. Članstvo je odprto za vse nevladne organizacije, ki na ravni EU delujejo na teh področjih. Info: www.act4europe.org.

International Lesbian and Gay Association, ILGA-Europe

ILGA-Europe je bila ustanovljena 1996 kot prvo regionalno združenje Mednarodne zveze gejev in lezbijk (International Lesbian and Gay Association - ILGA). Ima posvetovalni status pri Svetu Evrope. Info: www.ilga-europe.org.

European Children's Network - EURONET

EURONET - European children's Network, je koalicija mrež in organizacij, ki vodijo kampanje za interese in pravice otrok. Zaradi intenzivne kampanje Euroneta je bila v Amsterdamsko pogodbo iz leta 1997 prvič v zgodovini EU vključena omemba otrok, skupaj z drugimi zagotovili, ki se jih lahko uporablja za uveljavljanje interesov otrok. Info: <http://www.europeanchildrensnetwork.org/euronet/>.

BEGUNCI

Churches' Commission for Migrants in Europe – CCME

CCME je ekumenska agencija za migracijo in integracijo, begunce in begunke ter azil, ki se bori proti rasizmu in diskriminaciji. Združuje protestantske in pravoslavne cerkve ter s cerkvijo povezane agencije. Članska organizacija iz Slovenije je Evangeličanska

cerkev A.V. v RS. Info: <http://www.cec-kek.org>.

European Council on Refugees and Exiles – ECRE

ECRE je krovna organizacija 76 agencij za pomoč beguncem, ki v 30 državah delujejo za pravične in humane politike obravnavanja iskalcev azila in beguncev v Evropi. Članska organizacija v Sloveniji je Fundacija GEA 2000. Info: <http://www.ecre.org>.

SOCIALA

European Anti-Poverty Network - EAPN

EAPN je mreža nevladnih organizacij in skupin, ki so dejavne v boju proti revščini in socialni izključenosti v državah članicah Evropske unije. Združuje 22 nacionalnih mrež prostovoljnih organizacij in skupin ter evropskih organizacij, ki delujejo na tem področju. Je ustanovni član Platforme evropskih socialnih NVO. Info: www.eapn.org.

Caritas Europa

Evropska Karitas in njene članice oblikujejo in izvajajo politike zagovorništva in lobiranja na evropski in nacionalni ravni. Še zlasti si prizadevajo za zmanjšanje neenakosti med državami in znotraj njih, se bojujejo proti revščini in socialni diskriminaciji in zagovarjajo vključevanje vseh, mirno reševanje konfliktov, boj proti nezaposlenosti, zagotavljanje manjšinskih pravic in odpravo vzrokov prisilnih migracij. Info: <http://www.caritas-europa.org>.

Red Cross / EU Office

Pisarna Rdečega križa za Evropsko unijo je konzorcij nacionalnih družb Rdečega križa držav članic Evropske unije in Mednarodne federacije družb Rdečega križa in Rdečega polmeseca. Zaradi enkratne politične narave EU ima Evropska pisarna RK poseben mandat, da podpira nacionalne družbe RK pri razvijanju odnosov in uveljavljanju svojih interesov v institucijah EU. Info: www.redcross-eu.net.

SOLIDAR

Solidar je neodvisna mednarodna zveza nevladnih organizacij za socialno in ekonomsko pravičnost, ki delujejo na področju razvojne in humanitarne pomoči, socialne politike in zagotavljanja socialnih storitev. Je članica Platforme evropskih socialnih NVO, CONCORD in Kontaktne skupine za civilno družbo (Civil Society Contact Group). Info: www.solidar.org

FEANTSA, evropsko združenje nacionalnih organizacij za delo z brezdomci

FEANTSA združuje več kot 90 članskih organizacij iz 29 evropskih držav, ki brezdomcem zagotavljajo vrsto storitev, vključno z namestitvijo in socialno pomočjo. Članski organizaciji iz Slovenije sta Združenje najemnikov Slovenije in Karitas - Slovenska Karitas. Info: www.feantsa.org.

European Liaison Committee For Social Housing - CECODHAS

CECODHAS je leta 1988 ustanovljena neprofitna organizacija, ki predstavlja članske organizacije v evropskih in mednarodnih institucijah. Njen ključni cilj je spodbujati delovanje organizacij na področju socialnih nastavitvev v Evropski uniji. Info: www.cecodhas.org.

Confederation of family Organizations in the European Community – COFACE

Združuje splošne in v posebna vprašanja usmerjene nacionalne družinske organizacije. Trenutno ima 60 članskih organizacij v državah članicah EU in predstavlja več milijonov staršev in otrok. Info: www.coface-eu.org.

STAREJŠI

European Federation of Older Persons – EURAG

Člani EURAG so organizacije, javne ali privatne institucije ter posameznice in posamezniki, ki so aktivni na področju dela s starejšimi. Trenutno so člani federacije aktivni v 33 državah. EURAG je član Platforme evropskih socialnih NVO v Bruslju. Organizacije članice EURAG-a v Sloveniji so: Institut Antona Trstenjaka, Papiilot, Združenje seniorjev Slovenije - managerjev in strokovnjakov, Združenje za socialno gerontologijo in gerontagogiko in ZDUS. Info: www.eurag-europe.org.

European Older People's Platform - AGE

AGE, Evropska platforma starejših oseb, si prizadeva za uveljavljanje mnenj in interesov starejših v Evropski uniji in ozaveščanje o problemih, ki jih zadevajo. Ustanovljena je bila januarja 2001 zaradi boljšega sodelovanja med organizacijami starejših na evropski ravni. Članski organizaciji v Sloveniji sta Slovenska Filantropija in Mestna zveza upokojencev Ljubljana. Info: <http://www.age-platform.org>.

MLADI

European Youth Forum

Evropski mladinski forum je sestavljen iz več kot 90 nacionalnih mladinskih svetov in mednarodnih mladinskih NVO, ki so same federacije mladinskih organizacij. Polnopravna članica EYF je tudi Mladinski svet Slovenije. Info: www.youthforum.org/

Association des Etats Généraux des Etudiants de l'Europe – AEGEE-Europe

AEGEE je ena največjih interdisciplinarnih študentskih zvez v Evropi. Predstavlja 15.000 študentov in študentk, ki so aktivni v 241 univerzitetnih mestih v 40 državah po Evropi. Ima enkratno organizacijsko strukturo, ki temelji na lokalni ravni (kjer ljudje iz 260 avtonomnih organizacij neposredno udeležujejo cilje AEGEE tako, kot najbolj ustreza potrebam lokalne skupnosti) in evropski ravni (ki daje širok skupen okvir in usmeritev vsem lokalnim aktivnostim in zagotavlja platformo za mednarodno sodelovanje v večkulturnih skupinah). V Sloveniji delujejo AEGEE Ljubljana, AEGEE Maribor in AEGEE Nova Gorica. Info: <http://www.karl.aegee.org/>.

Young European Federalists - JEF

Mladi evropski federalisti so politična, nevladna in nestrankarska organizacija, ki se zavzema za močnejšo evropsko integracijo in federalno ureditev Evrope. Združuje več kot 30.000 mladih iz celotnega evropskega kontinenta. Slovensko društvo Mladi evropski federalisti je ena izmed 30 nacionalnih sekcij. Združuje okrog 150 članov, večinoma študentov Univerze v Ljubljani. Info: <http://www.jef-europe.net/>.

IZOBRAŽEVANJE

European Association for the Education of Adults - EAEA

EAEA združuje 120 članskih organizacij s področja izobraževanja odraslih v 41 državah. Poglavitne naloge EAEA so zagovarjanje politik vseživljenjskega učenja na evropski ravni, razvijanje prakse prek projektov, publikacij in usposabljanj, zagotavljanje informacij in storitev za člane in mednarodno sodelovanje. Slovenska članica je Andragoški center Slovenije. Info: www.eaea.org.

European ODL Liaison Committee

Povezovalni odbor so ustanovili predstavniki in predstavnice evropskih organizacij za odprto učenje in učenje na daljavo (ODL - open and distance learning) z namenom rednega srečevanja in oblikovanja skupne platforme. Sekretariat povezovalnega odbora je pri European Distance and eLearning Network (EDEN). Slovenske članice so: Doba Epis, Andragoški center Slovenije, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani in Univerza v Mariboru. Info: <http://www.eden-online.org>.

OKOLJE

Green 10

Neformalno platformo okoljskih nevladnih organizacij Green 10 sestavljajo naslednje organizacije: European Environmental Bureau, BirdLife International - European Community Office, Climate Action Network Europe, European Federation for Transport and Environment (T&E), Friends of the Earth Europe, Friends of Nature International, Greenpeace - European Unit, WWF European Policy Office, CEE Bankwatch Network in HEAL – Health and Environment Alliance. Info: <http://www.green10.org/>.

Climate Action Network Europe - CAN

CAN Europe združuje 109 članic v 25 evropskih državah. Prizadeva si za preprečevanje podnebnih sprememb in spodbuja trajnostno energetska in okoljsko politiko v Evropi. Članici CAN in CAN europe iz Slovenije sta: Slovenski e Forum in Fokus društvo za sonaraven razvoj. Info: <http://www.climnet.org/>.

Health and Environment Alliance – HEAL

EPHA Environment Network – EEN, evropska nevladna mreža, ki zagovarja varovanje okolja kot sredstvo za izboljšanje zdravja in blaginje, se je v HEAL preimenovala leta

2006. Danes združuje 54 članskih organizacij, ki delujejo na področjih zdravja in okolja. Prizadeva si za večje vključevanje mnenj državljanov in strokovnjakov s področja zdravja v oblikovanje okoljske in zdravstvene politike EU. HEAL je članica Green 10, mreže vodilnih evropskih okoljskih NVO. Info: <http://www.env-health.org/>

ZDRAVJE

European Public Health Alliance - EPHA

EPHA predstavlja več kot sto nevladnih in drugih neprofitnih organizacij, ki delujejo na področju zdravstva v Evropi. Cilj EPHA je spodbujanje in zaščita zdravstvenih interesov ljudi v Evropi in krepitev dialoga med evropskimi institucijami, državljani in državljanke ter nevladnimi organizacijami za »zdravo« javno politiko na področju javnega zdravstva. Info: www.ephaproject.org.

Mental Health Europe

Mental Health Europe je nevladna organizacija, ki si prizadeva za promocijo duševnega zdravja, preprečevanje duševnih težav, izboljšanje nege, zagovorništvo in varstvo človekovih pravic (bivših) uporabnikov in uporabnic duševnega zdravljenja ter psihiatričnih bolnikov in bolnic. Slovenski član MHE je ŠENT –Slovensko združenje za duševno zdravje. Info: www.mhe-sme.org.

Association of European Cancer Leagues – ECL

ECL je zveza evropskih združenj za boj proti raku, katere cilj je izboljšava komunikacij in omogočanje sodelovanja med evropskimi zvezami za boj proti raku in drugimi organizacijami, članicami ECL, ter za zmanjševanje vse večjega bremena, ki ga rak predstavlja v Evropi. Info: <http://ecl.uicc.org>.

HENDIKEPIRANI

Autism-Europe

Autism-Europe koordinira prizadevanja 77 nacionalnih in regionalnih združenj staršev otrok z avtizmom v 30 evropskih državah in zagotavlja učinkovito povezavo med članskimi zvezami, vladami ter evropskimi in mednarodnimi institucijami. Je ustanovni član Social Platform in European Disability Forum. Info: www.autismeurope.org.

European Association of Service Providers for Persons with Disabilities

EASPD je evropsko združenje ponudnikov storitev za hendikepirane osebe. Združuje več kot 6000 ponudnikov storitev iz 22 evropskih držav. Združenje si prizadeva za izenačevanje možnosti za hendikepirane s pomočjo učinkovitih in kakovostnih sistemov nujenja storitev v Evropi. Info: www.easpd.org.

European Blind Union – EBU

Je eno od šestih regionalnih teles Svetovne zveze slepih in edina organizacija, ki ščiti in predstavlja interese slepih in slabovidnih na evropski ravni. Trenutno je vanjo

včlanjenih 44 nacionalnih delegacij. Članska organizacija iz Slovenije je Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije. Info: www.euroblind.org.

European Disability Forum – EDF

EDF je evropska krovna organizacija, ki predstavlja več kot 37 milijonov hendikepiranih v Evropi. Ustanovljena je bila leta 1996, da bi zastopala skupne interese vseh inva-lidskih organizacij v dialogu z institucijami Evropske unije in drugimi evropskimi obla-stmi. Članska organizacija iz Slovenije je Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS). Info: www.edf-feph.org.

European Federation of Associations of Families of Mentaly III People – EUFAMI

Poglavitni cilji organizacije so doseganje izboljšav na področju duševnega zdravja v Evropi, kakovosti nege in blaginje ljudi z duševnimi boleznimi, ravni podpore njihovim družinam in bližnjim, omogočanje skupnega prizadevanja članskih organizacij za delovanje na evropski ravni. Slovenske organizacije članice EUFAMI so: HUMANA Združenje svojcev s psihozo, OZARA Slovenija - Nacionalno združenje za kakovost življenja, ŠENT Slovensko združenje za duševno zdravje. Info: www.eufami.org.

European Network on Independent Living – ENIL

Namen mreže je opozarjati na premajhno zastopanost ljudi s hudim hendikepom (ki so dnevno odvisni od osebne pomoči) v politikah o invalidnosti in celo v invalidskih orga-nizacijah ter oblikovati in koordinirati evropsko mrežo za neodvisno življenje. Info: www.independentliving.org.

European Union of the Deaf – EUD

EUD, evropska zveza gluhih je neprofitna organizacija, katere članice so nacionalne zveze gluhih iz Evrope. Ustanovljena je bila leta 1985 in je edina organizacija, ki za-stopa interese gluhih Evropejcev in Evropejk na ravni Evropske unije. Slovenska članica je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije. Info: www.eudnet.org.

Inclusion Europe – IE

IE je neprofitna organizacija, ki brani pravice in interese ljudi z intelektualno hendike-piranostjo ter njihovih družin v Evropi. Poglavitne smernice politike Inclusion Europe so: človekove pravice za ljudi z motnjami učenja, enako sodelovanje in vključevanje v družbo ter nediskriminacija. Člani organizacije IE iz Slovenije so: SOŽITJE – Zveza društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju, Center Dolfke Bostjancic Draga. Info: www.inclusion-europe.org.

RAZVOJNA in HUMANITARNA POMOČ

CONCORD

CONCORD je evropska konfederacija nevladnih organizacij za pomoč in razvoj. Njenih 20 mednarodnih mrež in 22 nacionalnih zvez iz držav članic EU in držav kandidatk v institucijah EU predstavlja več kot 1600 evropskih nevladnih organizacij. Poglavitni cilj mreže je uveljavljanje interesov razvojnih NVO v institucijah EU. Članica mreže iz Slovenije je SLOGA. Info: www.concordeurope.org.

APRODEV

APRODEV, Association of the Protestant Development Organisations in Europe, je zveza 17 poglavitnih protestantskih in humanitarnih organizacij v Evropi. Agencije APRODEV sodelujejo pri mnogih aktivnostih s področja razvojnega sodelovanja: zbiranju sredstev, financiranju aktivnosti za nujno pomoč, rehabilitacijo in razvoj, izgrajevanju sposobnosti, svetovanju, ozaveščanju, izobraževanju in zagovorništvu. Info: www.aprodev.net.

Voluntary Organisations In Cooperation In Emergencies – VOICE

VOICE je mreža nevladnih organizacij v Evropi, ki so aktivne na področju humanitarne pomoči, vključno z nujno pomočjo, rehabilitacijo, pripravljenostjo na naravne katastrofe in preprečevanjem konfliktov. Info: <http://www.ngovoice.org/> .

European Solidarity Towards Equal Participation of People – EUROSTEP

Poglavitni cilj organizacije Eurostep je spodbujanje močnejše in učinkovitejše razvojne politike v EU. Info: <http://www.eurostep.org> .

European Association of Development Research and Training Institutes - EADI

EADI je evropsko združenje inštitutov za razvojno raziskovanje in usposabljanje. Cilji EADI so generirati in spodbujati izmenjavo informacij med evropskimi znanstveniki, znanstvenicami in raziskovalci, raziskovalkami, ki se ukvarjajo z razvojnimi vprašanji. Info: <http://www.eadi.org>.

KULTURA

European Forum for the Arts and Heritage – EFAH

EFAH je leta 1994 ustanovljena platforma za razvoj kulturne politike v Evropi. Je stičišče za aktivne kulturne operaterje v Evropi in mrežna organizacija, ki spodbuja pristno debato in razvoj politik. EFAH ima 65 članskih organizacij na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni. Slovenska članica je: SCCA Ljubljana-Zavod za sodobno umetnost. Info: <http://www.efah.org>.

Network Women in Development Europe - WIDE

WIDE je evropska mreža razvojnih NVO in aktivistk na področju človekovih pravic in enakosti spolov. Ukvarja se z vplivi politike EU in mednarodnih organizacij na razmerja med spoloma in življenje žensk ter pri njih lobira za večje vključevanje enakosti spolov in nadzoruje izvajanje instrumentov za uveljavljanje pravic žensk. Info: <http://www.eurosur.org/wide>.

European Federation of Women Working in the Home - FEFAF

FEFAF v Evropski uniji in svetovnih organizacijah predstavlja in zastopa interese vseh žensk, katerih prioriteta je skrb za otroke, starejše ali bolne sorodnike. FEFAF sestavlja 18 nacionalnih zvez ali federacij, ki zastopajo enake cilje na nacionalni ravni in se vzajemno zastopajo na evropskih dogodkih. Info: www.fefaf.org

European Women's Lobby - EWL

EWL je s 3000 članskimi organizacijami v 15 državah članicah največja koordinacija evropskih nevladnih ženskih organizacij v Evropski uniji. Vloga EWL je zastopanje interesov članskih organizacij v institucijah EU in oblikovanje kampanj na evropski ravni. V Sloveniji deluje Slovenski ženski lobi. Info: <http://www.womenlobby.org>.

VIRI

CNVOS: Mreženje nevladnih organizacij - Analiza vključenosti slovenskih NVO v evropske mreže, CNVOS - zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, 2005.

CNVOS: Nevladne mreže - Vodič po mrežah NVO v Evropski uniji, CNVOS - zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, 2005.

CNVOS: Mreže nevladnih organizacij v Sloveniji, CNVOS - zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, 2006.

CNVOS: Nevladne organizacije in spodbujanje aktivnega evropskega državljanstva, CNVOS - zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, 2007.

Spletna stran FIKUS: www.fikus.org

Spletna stran CNVOS: www.cnvos.si

Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij
Povšetova 37, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: (+386 1) 542 14 22 fax: (+386 1) 542 14 24
www.cnvos.si info@cnvos.si

PREDNOSTI MREŽENJA NVO
Izbrala in uredila: Tina Michieli
Jezikovni pregled: Karmen Hojs
Oblikovanje naslovnice: Phant&Puntza
Tisk: Tiskarstvo Stane Peklaj, s.p

Založil: CNVOS
Izšlo s podporo Ministrstva za javno upravo.

Ljubljana, november 2007

GO
NVS